

O Ioan

E evangelila le Ioanoski andai Biblia
Evangelia dupa Ioan din Biblie

O Ioan

ISBN

© Copyright Wycliffe Bible Translators Inc. 2018
Dallas

© 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

roma_info@wycliffe.org

Această lucrare nu este încă în forma ei finală, și este posibil ca să fie revizuită sau corectată în viitor. A fost verificată cu atenție, dar am fi recunoscători dacă ne-ați aduce la cunoștință orice greșeală. Textul poate fi folosit în biserică, acasă, în școli sau în publicații necomerciale. Această traducere a fost pregătită pentru vorbitorii de limba romani (ursarilor din Oltenia).

Vă rugăm să ne contactați la roma_info@wycliffe.org dacă v-ar fi de folos o carte tipărită.

Această lucrare vă este pusă la dispoziție sub **Licența Creative Commons Atribuire-Necomercial-FărăModificări 3.0**. Puteți să copiați și redistribuiți această lucrare doar nemodificat, în orice mediu sau format, cu atribuire potrivită, sub aceeași licență. Puteți copia textul în întregime sau în parte, dacă porțiunile selectate nu schimbă sensul originalului.

Nu puteți folosi această operă în scopuri comerciale.

Dacă reajustați, transformați sau construiți pe baza lucrării, nu veți putea distribui lucrarea modificată, în nici un mod sau context.

— De mîră meien te han!^r

¹⁶ Phendea leske pale, le dongo drom:

— Simone le Ionasko, iubis man?

Hai o Petre dinea les anglal:

— Da, Raia, gianes kă sem keo amal.

— Av tut grija katar mîră brakheal! — phendea leske o Isus. ¹⁷ Hai phendea leske le trinengo drom:

— Simone le Ionasko, san muro amal?

O Petre întristosailos kă pușleasas les le trinengo drom: „San muro amal?” Hai phendea leske:

— Raia, tu sea gianes, gianes kă sem keo amal!

O Isus phendea leske:

— De mîră brakhean te han! ¹⁸ Ciaces, ciaces phenav tuke: Kana sanas tărno, phandesas korkoro ki haravli hai giasas kai kamesas. Dar kana va phureosa, va întinzosa ke vast hai aver dakoniva va phandela tut șălesa hai va înghearela tut kai ni kames te gias.

¹⁹ (Phendeas kadal vorbe kaște di-kheol so felosa mulimasko va sikavela o Petre kabor dă baro si o Del.) Pala kodoia phendea leske:

— Haida pala mande!

²⁰ O Petre boldineailos hai dikhleas kă avelas pala lende o uceniko saves iubilas les o Isus. (Kova kai ando timpo le cinako banghilosas karing o Isus hai phendeasas: „Raia, savo si kai va bikinela tut?”^s) ²¹ Kana o Petre dikhlea les, phendeas le Isusoske:

— Raia, dar kalesa so va kerdeola?

²² O Isus phendea leske:

— Kana kamava ka ov te aciol gi kana me avava, so hal tut tut? Tu haida pala mande!

²³ Kadal vorbe înklistes mașkar ăl phral, kă o uceniko kodova ni va mere-la. Dar o Isus ni phendeas le Petreske kă ni va merela, hai „Kana kamava ka ov te aciol gi kana me avava, so hal tut tut?”

²⁴ Kadava si o uceniko kai mărturisil anda bukea kadala hai kai ramosardeas kadala. Hai ame gianas kă leski mărturia si ciacii.

²⁵ Mai si but aver bukea save kerdea len o Isus, kai te afi sas ramome iekh po iekh, pakeav kă nici kear andă kadai lumea sea nas than le lilen ramome.

^r21:15 Romaia 8:36; 1 Petre 2:25 ^s21:20 Ioan 13:25

o Ciavo le Devlesko, hai anda kodoia kă pakean, te avel tumen viața prin lesko anav.

O Isus sikadeol ko Lako le Tiberiadiako

21 Pala kodoia o Isus sikadilos pala pe ucenicenghe ko Lako le Tiberiadiako. Sikadilos lenghe kadea: ²O Simon Petre, o Toma (phendo Geamăno), o Natanael andai Kana ande Galileea, ăl ciave le Zebedeoske hai aver dui ucenicea anda leske sea sas kidine andăk than. ³O Simon Petre phendea lenghe:

— Giav te astrav macio.

— Gias i ame tusa — phende leske kolaver. Kadea kă gheles hai uştilos ande korabia, dar ande reat kodoia ni astardes khanci. ⁴Kana parnilosas, o Isus beşelas pe rig le paieski. Dar ăl ucenicea ni pringiandes kă si o Isus. ⁵O Isus phendea lenghe:

— Ciavorale, kadea si kă nai tumen macio?

On dine les anglal:

— Nai amen.

— ⁶Ciuden o năvodo pe rig e ciacii le korabiaki hai va arakhena! — phendea lenghe ov. Kadea kă on ciude les, hai ni mai daştinias te înkalaven les andai kauza le bute maceski. ⁷Atunci o uceniko saves iubilas les o Isus phendea le Petreske:

— Si o Rai!

Kana o Simon aşundeas kă si o Rai, lileas hai phangleas e haina pă peste,

kă sas nango, hai huklos ando pai. ⁸Hai kolaver ucenicea aviles le korabiasa, kă nas dur katar e rig le paieski, doar kă ăk şăl metrea dă dur.* Țîrdes o năvodo le macesa. ⁹Kana arezles ke rig le paieski, dikhles othe ăk jaro angarengo, macio po jaro hai marno. ¹⁰O Isus phendea lenghe:

— Anen andal mace kai astarden len akanak!

¹¹O Simon Petru uştilos ande barka hai Țîrdeas o năvodo pe rig le paieski, pherdo ăk şăl hai peinda hai trin mace bare. Dar ku sea kă sas kadiki dă but, o năvodo ni cindilos. ¹²O Isus phendea lenghe:

— Aven te han!

Hai nici iekh andal ucenicea ni îndrăznisardeas te pucel les: „Kon san?” Kă on gianenas kă si o Rai. ¹³O Isus paşilos, lileas o marno hai dinea les lenghe. Sa kadea kerdea i le macesa. ¹⁴Kadava akanak sas le trinengo drom kana sikadilos o Isus le ucenicenghe, păce sas înviome andal mule.

O Isus del duma le Petresa

¹⁵Păce hales, o Isus phendeas le Simon Petreske:

— Simone le Ionasko, iubis man tu mai but dă sar kadala?

O Petre dinea les anglal:

— Da, Raia, gianes kă sem keo amal.

O Isus phendea leske:

O Ioan

O Kuvînto le Devlesko: O Isus, o thagar dino drom katar o Del

1 Mai anglal sas o Kuvînto, o Kuvînto sas le Devlesa hai o Kuvînto sas o Del. ²Ov sas dă anglal le Devlesa. ³Saoră bukea sas kerde prin leste, hai khanci so sas kerdo nas kerdo bi lesko. ⁴Andă leste sas e viața hai e viața sas e lumina andal manuș. ⁵E lumina luminil ando întuneariko, hai o întuneariko ni mudardea lan.*

⁶Avilos ăk manuș dino drom katar o Del, hai lesko anav sas Ioan. ⁷Kadava avilos sar martori kaşte phenel o ciacimos andai lumina, ka prin leste saoră manuș te pakean. ⁸Ov nas e lumina, dar avilos te phenel o ciacimos andai lumina. ⁹E lumina e ciacii, kai luminil fiosave manușas, avelas ande lumea. ¹⁰Sas ande lumea, hai e lumea sas kerdi prin leste. Dar e lumea ni pringiandea les. ¹¹Avilos kă peo than hai lesko neamo ni primisardeas les. ¹²Dar saorăn kai primisarde les, save pakeaies andă lesko anav, dinea len drepto te kerdeon ciave le Devleske, ¹³kai kerdineailles na anda o rat, nici andai voia le manușăngghi, nici kă kamnos o rom, dar anda o Del.

¹⁴Hai o Kuvînto kerdilos manuș hai beşlos maşkar amende, pherdo miştimos hai ciacimos. Hai ame dikhleam les-

ki slava sar si e slava le ciaveski korkoro anda o Dad.

¹⁵O Ioan phendeas o ciacimos anda leste, hai delas mui:

— Kadava si anda savo phenavas me: «Kova kai avel pala mande si mai baro mandar, kă sas mai anglal mandar.»

¹⁶Ame sea lileam anda lesko pherimos, i miştimos ando than avre miştimasko, ¹⁷kă e kris sas dini prin o Moisea, o miştimos hai o ciacimos aviles prin o Isus, o thagar dino drom katar o Del.† ¹⁸Koniva ni dikhlea les dăk data le Devles. O korkoro ciavo savo si, Del, hai si paşa o Dad, kerdea les pringiando.

O Ioan o Bolitori laciarel o drom le Raiesko

¹⁹Hai kadaia si e mărturia le Ioanoski, kana dine drom leste ăl bare le evreenge anda o Ierusalimo raşaien hai leviteŃen kaşte pucen les:

— Kon san tu?

²⁰Ov phendeas klaro kon si hai ni dinea palpale. Phendeas:

— Ni sem me o thagar dino drom katar o Del.

²¹Hai on puşle les:

— Atunci kon san tu? San o Ilia?

Hai ov dineas anglal:

— Ni sem!

***21:8** „Ăk şăl metrea” ando originalo si „dui şăla kuia”. Ăk kui si lan kam 45 de centimetrea.

***1:5** E vorba anda o originalo mai daştil te hakeardeol „ni răzbisardea lan”, „ni mudardea lan” sau „ni hakeardea lan”.

†**1:17** Ando originalo „o thagar dino drom katar o Del” si o Kristos.

— San o prooroko?^a
 — Ni.
²² Atunci phende leske:
 — Dar tu kon san? Kaște phenas kolanghe kai dine amen drom. So phenes tu anda tute korkoro?

²³ Ov phendeas:
 — Me sem «ăk glaso kai del mui ande mulani:

Orton o drom pă savo avel o Rai», sar phendeas o prooroko Isaia.^b

²⁴ Mașkar kola kai sas dine drom sas i andal fariseia.* ²⁵ Hai on pușle les:

— Atunci soste boles, kana ni san o thagar dino drom katar o Del, nici o Ilia, nici o prooroko?

²⁶ O Ioan dina len anglal:
 — Me bolav paiesa, dar mașkar tumende beșel iekh kai tume ni pringianen les. ²⁷ Ov si kodova kai avel pala mande, hai me ni sem lacio te putrav e haravli leske poghimaski.

²⁸ Kadal bukea kerdineailis ande Betania, încealtar o Iordano, kai bolelas o Ioan.

O Mielo le Devlesko vazdel o bezeh le lumeako

²⁹ Andă le duiengo ghes o Ioan dikhleas le Isusos avindos leste hai phendeas:

— Ita o Mielo le Devlesko, kai vazdel o bezeh le lumeako! ³⁰ Ov si kodova, anda savo phendem: «Pala mande avel ăk ma-

nuș kai si mai baro mandar, kă sas mai anglal mandar.»^c ³¹ Hai me ni pringian-dem les, dar kodolaske avilem te bolav paiesa, ka ov te avel kerdo pringiano le Israeloske.

³² Hai o Ioan phendeas o ciacimos:
 — Dikhlem o Duho sar muklea pes anda o ceri sar ăk porumbelo hai beșlos pă leste. ³³ Hai me ni pringian-dem les, dar kova kai dina man drom te bolav paiesa phendea manghe: «Pă savo va dikhesa o Duho muklindos pes hai beșindos pă leste, kodova si kai bolel le Duhosa Sfînto.» ³⁴ Hai me dikhlem e buki kadaia hai phendem o ciacimos kă ov si o ciavo le Devlesko.

Ăl anglune ucenicea le Isusoske

³⁵ Andă le duiengo ghes o Ioan pale beșelas duiența anda pe ucenicea, ³⁶ dikhleas le Isusos phirindos hai phendeas:

— Ita o Mielo le Devlesko.
³⁷ Ăl dui ucenicea așundes so phendeas hai gheles pala o Isus. ³⁸ Hai o Isus boldineailos hai dikhlea len kă aven pala leste, hai phendea lenghe:

— So roden?
 Hai on dine les anglal:
 — Rabi — (kai ande cib kadaia si sikaiitorina) — kai beșes?

— ³⁹ Aven te dikhen — phendea lenghe ov. Atunci gheles hai dikhles kai beșelas hai ando ghes kodova aciles les-

***1:24** Ăl fariseia sas manuș kai încearenas e Kris hai ăl obiceia hai sikavenas te keren saoră lumea sa kadea. Sas o partido o mai zuralo mașkar o poporo.

^a**1:21** Deuteronomo 18:15-19 ^b**1:23** Isaia 40:3 ^c**1:30** Ioan 1:15

Oi boldineailis hai phendea leske ande cib le evreenghi:

— Rabuni!
 Kai hakeardeol: „Sikaiitorina!” ¹⁷ O Isus phendea lake:

— Na încear man, kă înkă ni uștilem ko Dad. Hai gia kă mîră phral hai phen lenghe kă ușteav kă muro Dad hai kă tumaro Dad, kă muro Del hai kă tumaro Del!

¹⁸ E Maria andai Magdala ghelis hai phendeas le ucenicenghe:

— Dikhlem le Raies!
 Hai phendea lenghe so phendeas lake o Isus.

O Isus sikadeol le ucenicenghe

¹⁹ Ande reat sa kodol kurkeski, kana ăl udara le thaneske kai sas kidine ăl ucenicea sas phandade daratar katar ăl bare le evreenghe, avilos o Isus, beșlos andă lengo mașkar hai phendea lenghe:

— Pace tumenghe!
²⁰ Hai păce phendeas kadal vorbe, sikadea lenghe pe vast hai peo prașao. Kadea kă ăl ucenicea bukurisailis kă dikhles le Raies.^p ²¹ Atunci o Isus pale phendea lenghe:

— Pace tumenghe! Sar man dina man drom o Dad, kadea i me dav tumen drom.

²² Hai păce phendeas kadala, phurdeas pă lende hai phendea lenghe:

— Len o Duho Sfînto! ²³ Kana va iertina dakanikaske bezeha, va avela iertime, hai kana avrenghe ni va putrena lenghe bezeha, nai te aven putarde.

^p**20:20** Ioan 16:19-22 ^q**20:29** 1 Petre 1:8-9

O Isus sikadeol le Tomaske

²⁴ Dar o Toma, phendo Geamăno, iekh andal deșudui, nas lența kana avilos o Isus. ²⁵ Kadea kă kolaver ucenicea phende leske:

— Dikhleam le Raies!
 Dar ov phendeas lenghe:
 — Nici ăk data ni va pakeava, kana ni va dikhava andă leske vast o semno le karfengo hai kana ni va ciava muro nai ando semno le karfengo hai kana ni va ciava muro vast andă lesko prașao!

²⁶ Pala ăk kurko, ăl ucenicea le Isusoske sas pale ando kher, hai sas i o Toma lența. Kana ăl udara sas phandade, avilos o Isus, beșlos andă lengo mașkar hai phendeas:

— Pace tumenghe!
²⁷ Pala kodoia phendeas le Tomaske:
 — An kate keo nai hai dikh kă mîră vast! Hai an keo vast hai ciu les andă muro prașao! Hai na av bi pakeamasko hai av pakeamasa!

²⁸ O Toma dina les anglal:
 — Muro Rai hai muro Del!
²⁹ O Isus phendea leske:
 — Anda kodoia kă dikhlean man, pakeaian. Bahtale si kola kai ni dikhles dar sa pakeaies.^q

Soste si ramome o lil kadava?

³⁰ Hai o Isus mai kerdeas but aver semnea angla pe ucenicea, save nai ramome ando lil kadava, ³¹ dar ăl bukea kadaia sas ramome ka tume te pakean kă o Isus si o thagar dino drom katar o Del,

anglal ghelosas e reat ko Isus, hai andineas smirna hamime aloiasa kam ăk șăl litre.*⁴⁰ Atunci liles o trupo le Isusosko hai pakearde les andă dorea pînzake, le dikolonosa, pala o obicei le prahomasko kăl evreea.⁴¹ Ando than kai sas răstignime o Isus sas ăk bar, hai ande bar sas ăk than prahomasko nevo, kai ni sas ciutino koniva.^{n 42} Kodolaske ciutes othe le Isusos, kă kăl evreea sas e paraștui, hai kă o than le prahomasko sas pașă.

O than le prahomasko nango

20 Kurke, o angluno ghes anda o kurko, detehara andai reat kana înkă mai sas tuneरिकo, e Maria andai Magdala ghelis ko than le prahomasko, hai dikhleas kă o bar sas dino rigate poa than le prahomasko.² Atunci nașlis hai ghelis ko Simon Petru hai kolavreste uceniko, saves iubilas les o Isus, hai phendea lenghe:

— Liles amare Raies anda o than le prahomasko, hai ni gianas kai ciute les.

³ Atunci o Petre hai koaver uceniko înklistes hai gianas karing o than le prahomasko.⁴ Ȃl dui începosailles te nașăn andăk than. Dar koaver uceniko nașălas mai sigo dă sar o Petre hai areslos mai anglal.⁵ Banghilos hai dikhleas ăl dorea le pînzake^o tele, dar ni întreisailos.⁶ Atunci o Simon Petre, kai avelas pala leste, arezlos i ov hai întreisailos ando than le prahomasko, hai dikhleas ăl dorea le pînzake tele.⁷ Hai o ștergari, savo sas po șăro le Isusosko, nas le do-

reanța le pînzake, hai sas ciutino andă aver than korkoro, kerdo sulo.⁸ Atunci koaver uceniko, kai arezlosas mai anglal ko than le prahomasko, întreisailos i ov hai dikhleas hai pakeaias.⁹ Kă înkă ni hakearenas so sas ramome: kă o Isus trăbulas te înviole andal mule.¹⁰ Pala kodoia ăl ucenicea risaile kă pe khera.

O Isus sikadeol le Mariake andai Magdala

¹¹ Dar e Maria beșelas avri pașă o than le prahomasko hai rovelas. Hai kana rovelas, banghilis te dikhel ando than le prahomasko.¹² Hai dikhleas dui îngerea andă parnimaste, beșîndos ando than kai sas ciutino o trupo le Isusosko, iekh ko șăro hai iekh kăl pîrne.¹³ Hai on phende lake:

— Giuvlie, soste roves?

Oi phendea lenghe:

— Kă liles mîră Raies, hai ni gianav kai ciute les.

¹⁴ Păce phendeas kadal vorbe, boldineailis hai dikhleas le Isusos beșîndos othe andă pîrnende, hai ni gianelas kă si o Isus.¹⁵ O Isus phendea lake:

— Giuvlie, soste roves? Kas rodes?

Oi pakeaias kă si o grădinari hai phendea leske:

— Raia, kana tu lilean les, phen manghe kai ciutean les, hai va giava te lav les.

¹⁶ O Isus phendea lake:

— Marie!

***19:39** Ȃk litra si lan kam 300 g, nai sar o „litru”.

ⁿ**19:41** Matei 27:60 ^o**20:5** Ioan 19:40

te. Sas kam kă le deșengo ciaso.*⁴⁰ O Andrei, o phral le Simonosko Petre, sas iekh andal manuș kai așundesas le Ioanos hai ghelesas pala o Isus.⁴¹ Ov arakhleas sigo pe phrales le Simonos hai phendea leske:

— Arakhleam le mesias — (kai ande cib kadaia si o thagar dino drom katar o Del).⁴² Hai andea les ko Isus. O Isus dikhleas pă leste hai phendeas:

— Tu san o Simon, o ciavo le Ionasko. Hai si te bucios Kifa — (kai ande cib kadaia si Petre, ăk bar baro.)

O Natanael pringianel le Isusos sar o ciavo le Devlesko

⁴³ Andă le duiengo ghes o Isus kamnos te gial ande Galileea. Arakhleas le Filipos, hai phendea leske:

— Av pala mande!

⁴⁴ O Filip sas andai Betsaida, o foro le Andresko hai le Petresko.⁴⁵ O Filip arakhleas le Natanaelos hai phendea leske:

— Arakhleam kodoles anda savo ramosardeas o Moisea ande Kris hai ramosardes i ăl proorocea, le Isusos, o ciavo le Iosifosko, anda o Nazareto.

⁴⁶ Hai o Natanael phendea leske:

— Daștil te avel daicii lacio anda o Nazareto?

O Filip dinea les anglal:

— Av hai dikh!

⁴⁷ O Isus dikhleas le Natanaelos avindos karing leste hai phendeas anda leste:

— Ita ăk israelito ciacio andă savo nai ohaiimos.

⁴⁸ O Natanael phendea leske:

— Katar pringianes man?

O Isus dinea les anglal:

— Mai anglal gi kai te del tut mui o Filip, dikhlem tut tala o smokino.

⁴⁹ O Natanael dinea les anglal:

— Rabi, tu san o ciavo le Devlesko, tu san o thagar le Israelosko!

⁵⁰ O Isus dinea les anglal:

— Kă phendem tuke kă dikhlem tut tala o smokino, anda kodoia pakeas? Si te dikhes bukea mai bare dă sar kadala.

⁵¹ Hai mai phendea leske:

— Ciaces, ciaces phenav tumenghe: va dikhena o ceri putardo hai ăl îngerea le Devleske^d sar ušten hai den pes tele po Ciavo le Manușăsko.^e

O Isus kerel mol anda o pai

2 Pala dui ghes sas ăk abeav ande Kana andai Galileea hai e dei le Isusoski sas othe.² Hai sas dino mui i o Isus hai leske ucenicea ko abeav.³ Kana ma nas mol, e dei le Isusoski phendea leske:

— Ma nai len mol.

⁴ O Isus dineas anglal:

— Giuvlie, soste phenes manghe? Ni avilos gi akanak muro ciaso.

⁵ Leski dei phendea le slugenghe:

— Keren orso phenel tumenghe!

***1:39** Le deșengo ciaso pala ăl romaia sas kăl deș de tehara, dar pala ăl evreea sas kăl ștar palal deșudui.

^d**1:51** Geneza 28:12-19 ^e**1:51** Daniel 7:13-14

⁶Hai othe sas șov pirea barășke, ciutine anda thovimos pala o obicei le evreengo. Andă fiosavi piri întrinas kam deș gârniți pai.* ⁷O Isus phendeas le slugenghe:

— Pheren ăl pirea paiesa!

Hai pherdes len gi ando mui. ⁸Hai phendea lenghe:

— Akanak înkalaven hai înghearen le nașoske!

Hai îngheardes leske. ⁹O nașo ni gianelas katar avel e mol, dar ăl slugi kai înkalades o pai gianenas. Păce pileas anda o pai kerdo mol, dinea mui le gineros ¹⁰hai phendea leske:

— Orso manuș ciul mai anglal e mol e lacii, hai păce matiles ăl manuș, atunci ciul e mol mai țîra lacii. Dar tu înkeardean e mol e lacii gi akanak.

¹¹Kadava sas o semno kai kerdeas les anglal o Isus. Kerdeas les ande Kana andai Galileea hai sikadeas pi slava, hai leske ucenicea pakeaies andă leste. ¹²Pala kadaia ov, leski dei, leske phral hai leske ucenicea mukle pes ko Kapernaum hai beșles ăk țîra othe.

O Isus holeailos pă kola kai bikinenas ande bar le temploski

¹³O ghes o baro le evreengo le Nakhimasko^f sas pašă hai o Isus uștilos ko Ierusalimo. ¹⁴Ande bar le temploski arakhleas kolen kai bikinen guruva, brakhea hai porumbeia, hai kolen kai paruenas love, beșindos tele. ¹⁵Kerdeas

***2:6** Deș gârniți si „dui sau trin metretas” ando originalo. E vorba metretas avel andai greaka hai sas kam 40 okale.

^f**2:13** Exodo 12 ^g**2:17** Salmi 69:9

ăk bicio șălesko hai dineas avri saorăn anda e bar le temploski andăk than le brakheanța hai le guruvența. Peradeas ăl love hai boldeas ăl sini kolenghe kai paruenas. ¹⁶Kolenghe kai bikindes porumbeia phendea lenghe:

— Len kadala katar, hai ta na keren anda o kher mîră Dadesko ăk piața!

¹⁷Leske ucenicea andine peske goghi kă si ramome:

— E bari mila ke khereski va phabarela man.^g

¹⁸Atunci ăl evreea dine les anglal:

— So semno sikaves amenghe, kă tut si tut drepto te keres kadal bukea?

¹⁹O Isus dinea len anglal:

— Peraven o templo kadava hai andă trin ghes va vazdava les.

²⁰Atunci ăl evreea phendes leske:

— O templo kadava kerdilos andă saranda hai șov bărș, hai tu va vazdesa les andă trin ghes?

²¹Dar ov phenelas anda o templo pe truposko. ²²Kadea kă păce sas vazdino andal mule, leske ucenicea andine peske goghi sar phenelas lenghe ăl bukea kadala, hai pakeaies so sas ramome mai anglal, hai ăl vorbe kai phendea len o Isus.

O Isus pringianel le manușăș

²³Kana o Isus sas ando Ierusalimo ando ghes o baro le Nakhimasko, but pakeaies andă lesko anav kana dikhles ăl semnea kai kerelas len. ²⁴Dar le Isusos nas les

andă ștar riga, pok rig anda fiosavo soldato. Liles i lesko gad kai sas bi suimasko, andak kotor dă opral gi tele. ²⁴Atunci phendes iekh avreske:

— Ta na keras les kotora, hai te das le zalosa kasko avela!

Kadaia kerdilis kaște kerdeol so sas ramome: „Hulades mîră țoale mașkar peste hai dines le zalosa anda muro gad.”^f Kadea kă kadaia kerdes ăl soldațea.

²⁵Pașa o trușul le Isusosko beșenas leski dei, e phei leske daki, e Maria le Klopaski hai e Maria andai Magdala. ²⁶Kana o Isus dikhleas pe da hai pașa late pe ucenikos saves iubilas les, phendeas pe dake:

— Giuvlie, akanak kova si keo ciavo!

²⁷Phendeas i le ucenikoske:

— Itali ki dei!

Hai de atuncia o uceniko lilea lan peste khere.

O Isus merel

²⁸Pala kodoia o Isus, savo gianelas kă akanak sea termenisailos, kaște kerdeol so sas ramome, phendeas:

— Si manghe truș.^g

²⁹Othe sas ciutino ăk vaso moleasa șukli, kadea kă kinghardes ăk bureto ande mol e șukli, ciute les andăk trestia isoposki^h hai înghearde les kă lesko mui.ⁱ ³⁰Hai păce pileas e mol e șukli, o Isus phendeas:

— Termenisailos.

^f**19:24** Salmi 22:18 ^g**19:28** Salmi 22:15 ^h**19:29** Exodo 12:22

ⁱ**19:29** Salmi 69:21 ^j**19:31** Deuteronomo 21:22-23; Iosua 8:29

^k**19:36** Salmi 34:20; Exodo 12:46 ^l**19:37** Zaharia 12:10

^m**19:38** Matei 27:57; Marko 15:43; Luka 23:51

Hai bangheardeas peo șăro hai dineas peo duho.

³¹Sas paraștui, hai o Sabato kodova sas ăk ghes baro. Kadea kă ăl evreea, kaște na acion ăl trupuri po trușul ando timpo le Sabatosko, mangles le Pilatoske te înkhearen lenghe pîrne hai te aven lile poa trușul.^j ³²Kadea kă ăl soldațea aviles hai înkheardes ăl pîrne le angluneske, pala kodoia i kolavreske kai sas răstignime lesa. ³³Dar kana aviles ko Isus hai dikhles kă si mulo, ni înkheardes leske pîrne. ³⁴Dar iekh andal soldațea pusadeas lesko prașavo le sulițasa hai sigo thabdeas rat hai pai. ³⁵Kova kai dikhleas e buki kadaia phendeas anda kadaia, hai leski mărturia si ciacii, hai ov gianel kă phenel o ciacimos. Hai phenel kadaia ka i tume te pakean. ³⁶Kadala kerdineailles kaște kerdeol so sas ramome: „Nici iekh andal leske kokalea ni va avela înkhearado”.^k ³⁷Hai andă aver than e Skriptura mai phenel: „Va dikhena kolestes saves pusade les.”^l

O Isus si lilo poa trușul hai si prahome

³⁸Pala kodoia o Iosif andai Arimateia mangleas le Pilatoske te mukel les te lel o trupo le Isusosko. Ov sas uceniko le Isusosko, dar cioreal, daratar le barenghi le evreenghe.^m O Pilat muklea les, kadea kă ov avilos hai lileas o trupo le Isusosko. ³⁹Avilos i o Nikodim, kova kai

⁸Kana o Pilat aşundeas kadal vorbe, darailos i mai but. ⁹Ghelos pale ande sala le krisaki hai puşleas le Isusos:

— Katar san?

Dar o Isus ni dinea les anglal. ¹⁰Atunci o Pilat phendea leske:

— Ni des duma manţa? Ni gianes kã me daştiv te dav keo drom hai me daştiv te rãstigniv tut?

¹¹O Isus dinea les anglal:

— Ni daşţisas te keres manghe khanci kana na fi sas tuke dino opral. Kodolaske kova kai dinea man pã keo vast si les ãk bezeh mai baro.

¹²Pala kodoia o Pilat rodelas te del lesko drom, dar ãl evreea denas mui:

— Kana desa o drom kadal manuşãsko, ni san amal le bare thagaresa, le cezaro-sa! Orkon phenel kã si thagar si kontra le cezaroski!

¹³Atunci kana aşundeas o Pilat kadal vorbe, înkaladeas avri le Isusos hai beşlos po skauno le kriseako, ando than kai buciolas „Pardoseala andal Bar”, savo ande cib le evreenghi buciol „Gabata”. ¹⁴Sas o ghes kana pregãtinas pes anda o ghes o baro le Nakhimasko,^e kam kã le şovengo ciaso.[†] O Pilat phendeas le evreenghe:

— Italo tumaro thagar!

¹⁵Kadea kã on dine mui:

— Le les, le les, rãstignisar les!

O Pilat puşlea len:

— Te rãstigniv tumare thagares?

Ãl bare le raşaienghe dines anglal:

— Ame nai amen aver thagar, numa o baro thagar, o cezar!

¹⁶Atunci o Pilat dinea les pã lengo vast kaşte avel rãstignime.

E rãstignirea le Isusoski

Kadea kã liles le Isusos hai înghearde les. ¹⁷Înghearindos peo truşul, o Isus înklistos anda o foro gi ko than kai buciol „O Than o Kokalo le Şãresko”, savo ande cib le evreenghi buciol „Golgota”. ¹⁸Othe rãstignisarde les andãk than înkã duienţa, iekh andãk rig hai koaver andã koiaver rig, hai ando maşkar sas o Isus. ¹⁹O Pilat ramosardeas ãk texto kai phenelas: „O Isus o nazariteano, o thagar le evreengo”, hai ciutea les po truşul. ²⁰O than kai sas rãstignime o Isus sas paşã katar o foro, hai kodolaske but evreea cetisardes o texto kadava. Hai sas ramome ande cib le evreenghi, ande latina hai ande greaka. ²¹Atunci ãl bare raşaia le evreenghe phendes le Pilatoske:

— Na ramosar «O thagar le evreengo», hai kã «O manuş kadava phendeas: ‘Me sem o thagar le evreengo’ »!

²²O Pilat dineas anglal:

— So ramosardem, ramosardem.

²³Pãce ãl soldaţea rãstignisardes le Isusos, liles leske  oale hai hulade len

***19:14** O ghes o baro le Nakhimasko si o ghes kana ãl evreea anen peske goghi kã kana sas ando Egipto, o îngero le mulimasko nakhlos paşã lende hai on hastrailas othar. [†]**19:14** O ciaso le şovengo pala ãl romaia sas kãl şov de tehara, dar pala ãl evreea sas kãl deşudui ando ghes.

^e**19:14** Exodo 12:13-14

pakeamos andã lende, kã pringianelas saorãn, ²⁵hai kã ni trãbulas te phenel leske dakoniva o ciacimos anda o manuş, kã ov giangleas so si ando manuş.

O Isus hai o Nikodim

3 Maşkar ãl fariseia sas ãk manuş kai buciolas Nikodim, ãk baro le evreengo. ²Ov avilos e reat ko Isus hai phendea leske:

— Rabi, gianas kã san ãk sikaiitori avilo katar o Del, kã koniva ni daşţil te kerel ãl semnea kadala kai keres len tu, kana nai o Del lesa.

³O Isus dinea les anglal:

— Ciaces, ciaces phenav tuke: kana ãk manuş ni kerdeol pale*, ni daşţil te dikhel o Thagarimos le Devlesko.

⁴O Nikodim phendea leske:

— Sar daşţil te kerdeol ãk manuş phuro? Daşţil ov te ciul pes pale ando pãr pe dako hai te kerdeol?

⁵O Isus dinea les anglal:

— Ciaces, ciaces phenav tuke: kana dakoniva ni kerdeol anda o pai hai anda o Duho, ni daşţil te gial ando Thagarimos le Devlesko. ⁶So kerdeol anda o trupo, si trupo, hai so kerdeol anda o Duho, si duho. ⁷Na mirisavo kã phendem tuke: trãbul te kerdeon tumen pale. ⁸E braval phurdel kai kamel hai aşunes lako phurdimos, dar ni gianes katar avel hai nici kai gial. Sa kadea si saorãnţa kai sas kerde anda o Duho.

⁹O Nikodim phendea leske:

***3:3** Ando originalo, „kerdeol pale” mai daşţil te hakeardeol „kerdeol opral”, anda o Del.

^h**3:14** Numerea 21:9

— Sar daşţil te kerdeol kadea daicii?

¹⁰O Isus dinea les anglal:

— Tu san sikaiitori le Israelosko hai ni hakeares kadal bukea? ¹¹Ciaces, ciaces phenav tuke, kã ame phenas so gianas, hai phenas o ciacimos anda so dikhleam, hai tume ni pakean amari mãrturia. ¹²Kana ãl bukea le phuiake phendem len tumenghe hai ni pakeaien, sar va pakeana kana va phenava tumenghe ãl bukea le ceroske? ¹³Koniva ni uştilos ando ceri, numa kova savo muklea pes tele anda o ceri, o Ciavo le Manuşãsko. ¹⁴Hai kadea sar vazdeas o Moisea o sap pãk kaşţ, ande mulani,^h sa kadea trãbul te avel vazdino o Ciavo le Manuşãsko, ¹⁵ka orsavo pakeala andã leste, te avel les viaţa veşniko.

E dragostea le Devleski

¹⁶Kã kadea iubisardeas o Del e lumea, kã dineas pe korkoro ciaves, ka orkon pakeala andã leste, ta na hasaol, dar te avel les viaţa veşniko. ¹⁷Kã o Del ni dineas drom pe ciaves andã kadai lumea te krisol e lumea, dar te avel hastrame e lumea prin leste. ¹⁸Kon pakeal andã leste nai krisome, dar kon ni pakeal si deja krisome, kã ni pakeaias ando anav le korkoro ciavesko le Devlesko. ¹⁹Kodolaske si e kris kadaia: e lumina avilis ande lumea, hai ãl manuş iubisardes mai but o întuneariko dã sar e lumina, kã lenghe fapte sas nasul. ²⁰Kã orkon kerel nasul urol e lumina, hai ni avel ke lumi-

na, ta na dikheol leske fapte. ²¹ Dar kon kerel o ciacimos avel ke lumina, kašte dikheol leske fapte, kã si kerde zuralimasa katar o Del.

O Ioan pale phenel anda o Isus

²² Pala kodoia o Isus hai leske ucenicea gheles pãl gava le Iudeiake, hai othe beşelas lenţa hai bolelas. ²³ I o Ioan bolelas, ando Enon paşa o Salim, kã othe sas but pai hai ãl manuş avenas hai bolenas pes. ²⁴ Kã o Ioan nas ãnkã phandado ande temniţa. ²⁵ Atunci ãl ucenicea le Ioanoske hale pes ãk evreeosa andal obiceiuri le thovimaske. ²⁶ Hai aviles ko Ioan hai phende leske:

— Rabi, kova kai sas tusa ãnkealtar o Iordano hai anda savo dean дума kadea dã şukar, dikh, ov bolev hai saorã manuş gian leste.

²⁷ O Ioan phendeas:

— ãk manuş ni daştıl te primil khanci, kana ni sas leske dino anda o ceri. ²⁸ Tume senas othe martor kana phendem: «Me ni sem o thagar dino drom katar o Del, dar me sem dino drom angla leste.» ²⁹ Kas si les mireasa si gineru, dar o amal le ginerosko, kai beşel hai aşunel le gineros, bukuril pes but katar lesko glas. Kadea kã kadaı bukuria mırî pherdineailis. ³⁰ Ov trãbul te bareol hai me te řinov.

Savo avel opral si mai opre dã sea

³¹ Kova kai avel opral si mai opre dã sea. Kova kai si pa-i phuv si phuiako hai del

duma sar pa-i phuv. Kova kai avel anda o ceri si mai opre dã sea. ³² Ov phenel o ciacimos anda so dikhleas hai anda so aşundeas, dar koniva ni aşunel katar leski mărturia. ³³ Kon aşundeas katar leski mărturia pecetuil kã o Del si ciacio. ³⁴ Kã kova kai dinea les drom o Del, phenel ãl vorbe le Devleske, anda kodoia kã o Del ni del les o Duho le măsurasa. ³⁵ O Dad iubil le Ciaves, hai saorã bukea dinea len andã lesko vast. ³⁶ Kon pakeal ando Ciavo, si les viaţa veşniko, dar kon ni aşunel katar o Ciavo, ni va dikhela viaţa hai e holi le Devleski aciul pã leste.

E samariteanka hai o pai o giuvindo

4 Kana o Isus aflisardeas kã ãl fariseia aşunde kã ov kerel hai bolev mai but ucenicea dã sar o Ioan ² (numa kã o Isus ni bolelas ov, hai bolenas leske ucenicea), ³ teleardeas andai Iudeia hai risailos pale ande Galileea. ⁴ Hai trãbulas te nakhel e Samaria. ⁵ Areslos paşãk foro andai Samaria kai buciolas Sihar, paşa e phuv kai dineasas les o Iakov pe ciaveske le Iosifoske. ⁶ Othe sas e haing le Iakovoski. Hai o Isus, sar sas khino katar o drom, beşelas paşai haing. Sas kam kã le şovengo ciaso.*

⁷ ãk giuvli andai Samaria avilis te ãnkalavel pai. O Isus phendea lake:

— De man te peav!

***4:6** Le şovengo ciaso pala ãl romaia sas kãl şov palal deşudui, dar pala ãl evreea sas kãl deşudui anda o ghes.

ⁱ**4:5** Geneza 33:19; 48:22

³² Kadala kerdineailles kašte kerdeon ãl vorbe le Isusoske kana phendeas sar va merela.* ³³ Atunci o Pilat risailos ando palato, dinea mui le Isusos hai phendea leske:

— San tu o thagar le evreengo?

³⁴ O Isus dinea les anglal:

— Tutar phenes e buki kadaia sau phende tuke aver anda mande?

³⁵ O Pilat dinea les anglal:

— Ni gianes kã ni sem evreeo? Keo neamo hai ãl raşaia ãl bare dine tut pã muro vast. So kerdean?

³⁶ O Isus dinea les anglal:

— Muro thagarimos nai andai lumea kadaia. Kana muro thagarimos sas andai lumea kadaia, mırã slujitorea afi mardilesas ta na avav dino pãl vast le barengele le evreenghe. Dar ni, muro thagarimos nai katar.

³⁷ Atunci o Pilat phendea leske:

— Kadea, san thagar?

Hai o Isus dineas anglal:

— Sar tu phenes, sem thagar. Kerdi-lem anda kadaia hai anda kadaia avilem ande lumea te phenav o ciacimos. Orkon si anda o ciacimos kerel so me phenav.

³⁸ O Pilat phendea leske:

— So si o ciacimos?

Pãce phendeas kadaia, o Pilat pale ãnklistos kãl evreea hai phendea lenghe:

— Me ni arakhav nici ãk doş andã leste! ³⁹ Dar si tumen obicei te ãnkalavav dakanikas dã o ghes le Nakhimasko. Ka-

dea, kamen te ãnkalavav tumenghe «le thagares le evreengo?»

⁴⁰ Atunci on palpale dine mui:

— Na les, hai le Barabas!

O Baraba sas iekh anda kola kai uştenas kontra le romaienghi.

19 Atunci o Pilat lileas le Isusos hai ciuteas te biciuin les. ² ãl solda-ţea khubdes ãk koroana karnenghi, ciutes lan leske po şãro hai hureade les ãk mantauasa loli. ³ Avenas leste hai phenenas leske:

— Te trail o thagar le evreengo!

Hai denas les palme. ⁴ O Pilat pale ãnklistos avri hai phendea le evreenghe:

— Ita, anav les tumenghe avri, kaşte gianen kã ni arakhav nici ãk doş andã leste!

⁵ Atunci o Isus ãnklistos avri, phiraindos e kununa le karnenghi hai e mantaua purpurio. O Pilat phendea lenghe:

— Ita o manuş!

⁶ Atunci kana dikhle les ãl bare le raşaienghe hai ãl gãrzi le Temploske, dine mui:

— Rãstignisar les! Rãstignisar les!

O Pilat phendea lenghe:

— Len les tume hai rãstignin les! Kã me ni arakhav nici ãk doş andã leste!

⁷ ãl bare le evreenghe dine les anglal:

— Amen si amen ãk kris hai pala e kris kadaia ov trãbul te merel, kã dinea pes kã si o Ciavo le Devlesko.^d

***18:32** ãl evreea mudarenas le manuşãn barenţa hai ãl romaia mudarenas le manuşãn po truşul, hai o Isus phendeasas kã ov si te avel vazdino pãk kaşt.

^c**18:32** Ioan 3:14; 12:32-33 ^d**19:7** Matei 26:63-66; Levitiko 24:16

duma le portăreasasa, hai lileas andră le Petres.¹⁷ Atunci e slujitoarea savi sas portăreasa, phendea le Petreske:

— Na kumva san i tu iekh andal ucenicea kadal manușăske?

Ov phendeas:

— Ni sem.

¹⁸ Āl slujitorea hai āl gărzi kerdesas āk iag angarenghi, kā sas șîl, beșenas othe hai tateonas. O Petre beșelas i ov lența hai tateolas.

O baro rașai pucel le Isusos

¹⁹ Atunci o rașai o baro pușleas le Isusos anda leske ucenicea hai anda lesko sika-iimos. ²⁰ O Isus dinea les anglal:

— Me dinem дума te așunel saorî lumea. Întotdeauna sikadem andāl sinagogi hai ko Templo, othe kai maladeon saoră evreea, hai ni phendem khanci cioreal. ²¹ Soste puceș man man? Puci kolen kai așundes man, so phendem lenghe! Ita kā on gianen so dinem дума.

²² Păce phendea kadala, iekh andal gărzi kai beșelas othe dinea les dab le palmasa, phenindos leske:

— Kadea des anglal le bare rașaias?

²³ O Isus dinea les anglal:

— Kana phendem daicii nasul, sikav so sas nasul. Dar kana dinem дума mișto, soste des man dab?

²⁴ Atunci o Ana dinea les drom phanglo ko baro rașai o Kaiafa.

O Petre pale ciudel pes katar o Isus

²⁵ O Simon Petre beșelas hai tateolas pașai iag. Kadea kā sas pușlo:

— Na kumva san iekh andal leske ucenicea?

Dar ov ciudea pes hai phendeas:

— Ni sem!

²⁶ Iekh andal slujitorea le bare rașai-eske, āk ruda koleșasaveske o Petre cindeas lesko khan, phendeas:

— Ni dikhlem tut me lesa ande bar?

²⁷ O Petre pale ciudea pes. Hai imedime ghilabadeas o bașno.^b

O Isus angla o Pilat

²⁸ Pala kodoia āl bare le evreenghe îngheardes le Isusos anda o kher le Kaiafasko ko palato le guvernatoresko. Sas detehara andai reat. Hai on ni întrișailes ando palato kaște na mahrin pes kaște daștin te han e sinia le Nakhimaski. ²⁹ Kodolaske o Pilat înklisto avri lende hai phendea lenghe:

— So doș anen kontra kadal manușăski?

³⁰ On dine les anglal:

— Kana kadav manuș ni kerdeasas bukeș nasul, ni afi dasas les pã keo vast!*

³¹ Atunci o Pilat phendea lenghe:

— Len les tume hai krison les pala tumari kris!

Āl evreea phende leske:

— Amenghe nai amenghe îngăduiime tumendar te mudaras khanikas.

***18:30** Āl rașaia ni kamnes te phenen kā o Isus hulisardeas, kā gianenas kā āl romaia ni mudaren āk manuș kai hulil.

^b**18:27** Ioan 13:38

⁸ Kã leske ucenicea ghelesas ando foro te kinen hamos. ⁹ Atunci e giuvli samariteanka phendea leske:

— Sar tu, kai san evreeo, manghes te pes mandar, kai sem giuvli samariteanka?

(Kã āl evreea nai len khanci le samariteanța.) ¹⁰ O Isus dinea lan anglal:

— Te pringiandeanas o daro le Devlesko, hai kon si kova kai phenel tuke: «De man te peav», atunci tu mangleanas leske, hai ov afi deșas tut pai giuvindo.

¹¹ Phendea leske e giuvli:

— Raia, nai tut sosa te înkalaves, hai e haing si adînko. Atunci katar si tut kadav pai giuvindo? ¹² Sau san tu mai baro dă sar amaro dad o Iakov, savo dinea amen kadai haing hai kear ov pileas anda la, i leske ciave hai i leske animalea?

¹³ O Isus dinea lan anglal:

— Orkon pel anda o pai kadava, pale si te kerdeol leske truș. ¹⁴ Dar orkon va pela anda o pai kai si te dav les leske me, nai te mai avel leske truș nici āk data, dar o pai savo si te dav les leske va kerdeola andă lește āk izvoro paiesko kai thabdel ande viața veșniko.

¹⁵ E giuvli phendea leske:

— Raia, de man kadav pai, kaște na mai avel manghe truș hai ta na mai trăbul te avav gi kate te înkalavav!

¹⁶ Ov phendea lake:

— Gia hai de mui ke romes hai aorde kate!

¹⁷ E giuvli dineas anglal:

— Nai man rom.

O Isus phendea lake:

— Mișto phendean: «Nai man rom».

¹⁸ Kã pangî roma sas tut, hai savo si

tut akanak nai keo rom. Phendean o ciacimos.

¹⁹ E giuvli phendea leske:

— Raia, dikhav kā san āk prooroko.

²⁰ Amare dada înkinoșailes pes pã kadav plai, dar tume phenen kā ando Ierusalimo si o than kai trăbul te înkinoș amen.

²¹ O Isus phendea lake:

— Giuvlie, pakea man kā avel o ciaoș kana ni va înkinoșa tumen le Dadeske nici pã kadav plai, nici ando Ierusalimo.

²² Tume înkinoș tumen kaske ni pringianen. Ame înkinoș amen koleșke saves pringianas les, kā o haștramos avel katar āl evreea. ²³ Dar si te avel o ciaoș, hai akanak i avilos, kana āl ciace înkinoșa-torea va înkinoșa pes le Dadeske ando duho hai ando ciacimos, kā kadalendar înkinoșa-torea kamel o Dad. ²⁴ O Del si duho hai kon înkinoș pes leske trăbul te înkinoș pes ando duho hai ando ciacimos.

²⁵ E giuvli phendea leske:

— Gianav kā va avela o Mesia — (saveske phendol thagar dino drom katar o Del) — hai kana va avela, va sikavela amenghe saoră bukeș.

²⁶ O Isus phendea lake:

— Kodova sem me, kai dav дума tusa.

²⁷ Hai atunci aviles leske ucenicea, hai mirinas pes kā del дума āk giuvleasa. Dar nici iekh ni pușles: „So rodes?” sau „Soste des дума lasa?” ²⁸ Atunci e giuvli mukleas pi garnița, ghelis ando foro hai phendeas le manușănghe:

— ²⁹ Aven hai dikhlen āk manuș, savo phendea manghe sea so kerdem! Daștilas pes te avel kadava o thagar dino drom katar o Del?

³⁰ Ȃl manuș ȩnklistes avri anda o foro hai gianas karing leste.

Ȃl holde si pake, trȃbul kidine

³¹ Ando timpo kadava ȃl ucenicea rughinas les:

– Sikaiitorina, hal!

³² Dar ov phendea lenghe:

– Man si man te hav ȃk hamos anda savo tume ni gianen.

³³ Kodolaske leske ucenicea phenenas mașkar peste:

– Daștil pes te afi andea leske dakoniva te hal?

³⁴ O Isus phendea lenghe:

– Muro hamos si te kerav e voia koleski kai dinea man drom: te kerav e buki kai ov kamel lan. ³⁵ Ni phenen tume kȃ mai si ștar cion gi ko seceriș? Ita, me phenav tumenghe: Putren tumare iakha hai dikhen kȃ ȃl holde akanak si pake, gata anda o secerimos! ³⁶ Kon seceril, lel o pokinimos hai kidel o rodo ande viața veșniko, ka o semȃnȃtori hai o seceritori te bukurin pes andȃk than. ³⁷ Kȃ kadea si ciaces so phendeol pes: «Iekh semȃnil hai aver kidel.» ³⁸ Me dinem tumen drom te secerin kai tume ni kinilen kerindos buki. Aver kiniles kerindos buki, hai tume ghelen hai lilen lenghi buki.

³⁹ Hai but samariteia anda o foro kodova pakeaies andȃ leste, andai kauza le giuvleaki kai phenelas șukar anda leste: „Phendea manghe sea so kerdem.”

⁴⁰ Kadea kȃ kana ȃl samariteia aviles leste, rughinas les te aciol lende. Hai acilos othe dui ghes. ⁴¹ Hai but mai but pakeaies andȃ leste andai kauza leske vorbenghe. ⁴² On phendes le giuvleake:

– Akanak ni mai pakeas andai kauza ke vorbenghe, hai kȃ ame așundeam les, hai gianas kȃ kadava si ciaces o manuș kai avilos te hastravel e lumea.

O Isus sastearel le ciaves le slujbașȃsko le thagaresko

⁴³ Pala kodola ȃl dui ghes, o Isus teleardeas othar hai ghelos ando them Galileea. ⁴⁴ Kȃ kear ov phendeas o ciacimos kȃ ȃk prooroko nai dikhlo mișto andȃ peo them. ⁴⁵ Kadea kȃ kana areslos ande Galileea, sas primime mișto katar ȃl galileea, kȃ dikhlesas saorȃ bukea kai ov kerdeasas len andȃl ghesa bare ando Ierusalimo, kȃ i on sas othe.

⁴⁶ Atunci o Isus ghelos pale ande Kana ande Galileea, kai kerdeasas o pai mol. Ando Kapernaum sas ȃk slujbaș thagaresko, kai lesko ciavo sas nasfalo. ⁴⁷ Kana kadava așundeas kȃ o Isus avilos andai Iudeia ande Galileea, ghelos leste hai rughisardea les te avel hai te sastearel leske ciaves, kȃ sas pȃ merimaste. ⁴⁸ O Isus phendea leske:

– Kana ni dikhena semnea hai minuni, tume ni pakean, na!

⁴⁹ O slujbaș le thagaresko phendea leske:

– Raia, av, gi kana ni merel muro ciavo!

⁵⁰ O Isus phendea leske:

– Gia, keo ciavo trail!

Hai o manuș pakeaias ȃl vorbe kai phendeas leske o Isus, hai teleardeas. ⁵¹ Ando timpo so ov gialas, leske robi aviles angla leste hai ande leske e vorba kȃ lesko ciavo trail. ⁵² Ov pușlea len

do keo anav,² hai si te mai kerav les pringiendo, ka e dragostea kai sikadean lan manghe tut, te avel andȃ lende hai me te avav andȃ lende.

O Iuda anel le soldașen te astaren le Isusos

18 Pȃce phendeas ȃl bukea kadala, o Isus ȩnklistos anda o foro hai ghelos ȩnkealtar e har le Kedronoski pe ucenicența. Othe sas ȃk bar andȃ savi ȩntrisailos pe ucenicența. ² O Iuda, savo bikindeas les, pringianelas o than kadava, kȃ o Isus maladilosas butioar othe pe ucenicența. ³ Kadea kȃ o Iuda lileas o grupo le soldașengo hai gȃrz dine drom katar ȃl bare rașaia hai katar ȃl fariseia,* hai aviles othe felinarența, fȃkliența, ciureanța hai rovlanța. ⁴ O Isus, savo gianelas sea so si te kerdol pes leske, ȩnklistos hai pușlea len:

– Kas roden?

⁵ On dine les anglal:

– Le Isusos anda o Nazareto.

Ov phendea lenghe:

– Me sem.

O Iuda, savo bikindea les, i ov beșelas andȃk than lența. ⁶ Kana o Isus phendea lenghe: „Me sem”, dine pes palpale hai peles ke phuv. ⁷ Kadea kȃ pale pușlea len:

– Kas roden?

On phende leske:

– Le Isusos anda o Nazareto.

⁸ O Isus dinea len anglal:

***18:3** Ȃl soldașea sas andai armata le romaienghi hai ȃl gȃrzi sas evreea katar o Templo.

²**17:26** Ioan 12:28 ³**18:9** Ioan 6:37-39; 17:2; Salmi 41:11

– Phendem tumenghe kȃ me sem. Atunci kana man roden man, muken kadal manușȃn te telearen!

⁹ Kadea dinea duma, kaște kerdeon ȃl vorbe kai phendeasas len: „Ni hasardem nici iekhes anda kola saven dinean len manghe.”^a ¹⁰ Atunci o Simon Petre, saves sas les ȃk sabia, ȩnkaladea lan hai dinea dab le slujitores le bare rașaiesko hai cindeas lesko kan o ciacio. O anav le robosko sas Malhuș. ¹¹ Atunci o Isus phendeas le Petreske:

– Ciu ki sabia ande teaka! Ta na peav o paharo kai dinea les manghe o Dad?

O Isus si ȩngheardo ko Ana

¹² Atunci o grupo le soldașengo le kȃpitanoșa hai ȃl gȃrzi dine drom katar ȃl bare le evreenghe astardes le Isusos hai phangle les. ¹³ ȩnghearde les anglal ko Ana, kȃ sas o sokro le Kaiafasko, savo sas rașai baro ando bȃrș kodova. ¹⁴ O Kaiafa sas kova kai sikadeasas le baren le evreenghe kȃ si mai mișto te merel ȃk manuș korkoro anda o poporo.

O Petre phenel kȃ ni pringianel le Isusos

¹⁵ O Simon Petre hai aver uceniko ghesles pala o Isus. O uceniko kadava sas pringiendo katar o rașai o baro, kadea kȃ ȩntrisailos ande bar le bare rașaieski, ¹⁶ dar o Petre acilos avri pașai poarta. Koaver uceniko, savo sas pringiendo le bare rașaieske, ȩnklistos avri, dineas

korkoro Del ciacio, hai man, le Isusos, o thagar saves dinean les drom tu. ⁴ Me sikadem kabor dă baro san tu pe phuv, kă termenisardem e buki savi dinean lan manghe te kerav lan. ⁵ Hai akanak, Dade, sikav kabor dă baro sem me angla tute, kabor dă baro semas tusa gi kai te avel kerdi e lumea.

O Isus rughil pes anda pe ucenicea

— ⁶ Kerdem pringiendo keo anav le manușanghe save dinean len manghe andai lumea. Kire sas on, hai tu dinean len manghe hai on așundes katar ke vorbe. ⁷ Akanak on gianen kă sea so dinean man, si tutar, ⁸ anda kodoia kă dinem len ăl sikaiimata kai tu dinean len manghe, hai on lile len. Hai ciaces gianen kă me avilem tutar hai pakean kă tu dinean man drom. ⁹ Anda lende rughiv man. Ni rughiv man andai lumea, hai anda kola saven dinean len manghe tu, kă si kire. ¹⁰ Sea so si muro si kiro hai so si kiro si muro. Hai on sikaven kabor dă baro sem me. ¹¹ Me avav tute kadea kă ni mai sem ande lumea, dar on si ande lumea. Sfin-tona Dade, păzisar len andă keo anav, savo tu dinean les manghe, ka on te aven iekh kadea sar seam ame. ¹² Kabor timpo semas lența, păzisarlem len me andă keo anav, savo tu dinean les manghe. Păzisarlem len me hai ni hasailos nici iekh anda lende, numa kova kai trăbulas te hasaol, kaște kerdeol so phenel e Skriptura. ¹³ Dar akanak avav tute, hai phenav kadal bukea kabor mai sem ande lumea, ka len te avel len mîrî bukuria pherdi andă lengo ilo. ¹⁴ Dinem len keo

kuvînto, hai e lumea urosardea len kă on nai le lumeake, kadea sar nici me ni sem le lumeako. ¹⁵ Ni rughiv tut te les len andai lumea, hai te păzis len katar o nasul. ¹⁶ On nai le lumeake, kadea sar nici me ni sem le lumeako. ¹⁷ Sfințosar len prin o ciacimos! Keo kuvînto si o ciacimos. ¹⁸ Kadea sar tu dinean man drom man ande lumea, sa kadea dinem len i me drom len ande lumea. ¹⁹ Sfințov man anda lende, kodolaske ka i on te aven sfințome ciaces.

O Isus rughil pes anda saoră kola kai va pakeana andă leste

— ²⁰ Me ni rughiv man numa anda lende, hai i anda kola kai va pakeana andă mande kana așunen lenghe vorbe, ²¹ ka sea te aven iekh, kadea sar tu, Dade, san andă mande, hai me sem andă tute. Rughiv man ka on te aven andă amende, ka e lumea te pakeal kă tu dinean man drom. ²² Dinem len e slava savi tu dinean lan manghe, ka on te aven iekh, sa kadea sar ame seam iekh. ²³ Me andă lende, hai tu andă mande, ka on te kerdeon ciaces iekh, hai e lumea te gianel kă tu dinean man drom hai kă iubis len, sar iubis man i man. ²⁴ Dade, kamav ka othe kai sem me te aven i kola saven dinean len manghe, ka on te dikhen mîrî slava, e slava savi dinean lan manghe tu, kă iubisardean man mai anglal gi kai te kerdeol e lumea. ²⁵ Ciaceia Dade, e lumea ni pringianel tut, dar me pringianav tut, hai kadala gianen kă tu dinean man drom. ²⁶ Kerdem lenghe pringian-

anda o ciasco kai sas leske mai mișto, hai on phende leske:

— Arakhi, andă le ieftango ciasco* mulle les ăl șîla.

⁵³ Atunci o dad giangleas kă sas kear ando ciasco kodova kana o Isus phendeas leske:

— Keo ciavo trail.

Hai pakeaias ov hai saoro kher lesko. ⁵⁴ Kadava si le duiengo semno kerdo katar o Isus avindos pale andai Iudeia ande Galileea.

O Isus sastearel le banghes ando ghes le Sabatosko ke Betseda

5 Pala kodoia sas ăk baro ghes le evreengo hai o Isus ghelos ko Ierusalimo. ² Ando Ierusalimo pașa e Poarta le Brakheangi si ăk than kai naionas, savo ande cib le evreenghi buciol Betseda, kai si lan pangi prispe. ³ Andă kadal prispe zacinas but manuș nasfale: koră, banghe hai manuș kai ni daștinias te phiren. (Ajukearenas o mișkimos le paiesko. ⁴ Kă ăk îngero mukelas pes pok data hai pale pok data ando pai le naiimasko hai hamilas o pai. Hai o angluno kai ciulas pes anglal ando pai o hamime, sasteolas katar orso nasfalimos sas les.)[†] ⁵ Othe sas ăk manuș nasfalo dă treanda hai ohto bârș. ⁶ O Isus kana dikhlea les zacindos, hai kă giangleas kă si nasfalo dămultara, phendea leske:

— Kames te kerdeos sastevesto?

⁷ O nasfalo dinea les anglal:

* **4:52** Le ieftango ciasco pala ăl romaia sas kăl iefta e reat, dar pala ăl evreea sas o ciasco iekh ando timpo le ghesesko.

† **5:4** So si ande paranteza ni arakhadol andă saoră manuskrise purane.

— Raia, nai man koniva kaște ciul man ando pai kana hamil pes, hai gi kana te aresav me, aver ciul pes angla mande.

⁸ O Isus phendea leske:

— Uști hai vazde keo than hai phir!

⁹ Hai andak data o manuș kadava sasilos, vazdeas peo pato hai phirdeas.

O ghes kodova sas ghes Sabatosko.

¹⁰ Kodolaske phenenas ăl bare le evreenghe koleske kai sas sasteardo:

— Si o ghes le Sabatosko, nai mișto te vazdes keo pato.

¹¹ Ov dinea len anglal:

— Kova kai sasteardea man phendea manghe: «Vazde keo than hai phir!»

¹² On pușle les:

— Kon si o manuș kai phendea tuke: «Vazde les hai phir?»

¹³ Hai kodova kai sas sasteardo ni giangleas kon si, kă o Isus hasailos mașkar ăl manuș anda o than kodova. ¹⁴ Pala kadaia o Isus arakhlea les ande bar le temploski hai phendea leske:

— Ita kă kerdilean sastevesto. Dakanara ta na mai keres bezeh, ta na kerdeol tuke daicii mai nasul!

¹⁵ O manuș kodova ghelos hai phendeas le mai barenghe le evreenghe kă o Isus sasteardea les. ¹⁶ Andai kauza kadaia ăl mai bare le evreenghe începosailos te han pes le Isusosa kaște dilearen les, kă kerelas kadal bukea ando ghes le Sabatosko. ¹⁷ Dar o Isus dinea len anglal:

— Muro Dad kerel buki i akanak, hai i me kerav buki.

¹⁸ Kodolaske rodenas i mai but ăl bare le evreenghe te mudaren les, na numa kă deskeardeas o ghes le Sabatosko, hai i kă phenelas kă o Del si lesko Dad: kerdeas pes iekh le Devlesa.

O Del kerdea pe Ciaves krisitori

¹⁹ Atunci o Isus dina len anglal:

— Ciaces, ciaces phenav tumenghe: o Ciavo ni daștil te kerel khanci pestar, numa so dikhel kă kerel o Dad. Hai sea so kerel o Dad, i o Ciavo sa kadea kerel. ²⁰ Kă o Dad iubil le Ciaves, hai sikavel leske sea so kerel ov. Hai si te sikavel leske bukea mai bare dă sar kadala, kaște mirin tumen. ²¹ Kă sar o Dad vazdel le mulen hai del len viața, sa kadea i o Ciavo del viața kas kamel. ²² Kă o Dad ni krisol khanikas, dar saorî kris dina lan le Ciaveske, ²³ ka sea te cinstin le Ciaves sar cinstin le Dades. Kova kai ni cinstil le Ciaves, ni cinstil nici le Dades, savo dina les drom. ²⁴ Ciaces, ciaces phenav tumenghe: Orkon așunel mîră vorbe hai pakeal andă kova kai dina man drom, si les viața veșniko. Hai nai te avel krisome, hai nakhlos katar o mulimos ke viața.

²⁵ Ciaces, ciaces phenav tumenghe: avel o ciaso hai akanak i avilos, kana ăl mule va așunena o glaso le Ciavesko le Devlesko, hai kola save va așunena les va traiina. ²⁶ Kă kadea sar le Dades si les viața andă leste, sa kadea dineas le Ciaves te avel les viața andă peste. ²⁷ Dinea les i zuralimos te krisil, kă ov si o Ciavo le Manușăsko. ²⁸ Ta na mirin tumen anda kadaia, kă avel o ciaso, kana sea kai si prahome va așunena lesko gla-

so ²⁹ hai va înklena avri. Kola kai kerde o miștimos, va uștena te train, hai kola kai kerde nasul, va uștena te aven krisome. ³⁰ Me naștiv te kerav khanci mandar. Krisov sar așunav, hai mîrî kris si ciacii, kă ni rodav mîrî voia hai rodav te kerav e voia koleski kai dina man drom.

Kola kai phenen o ciacimos anda o Isus

³¹ Kana me phenava o ciacimos anda mande, nai tumen anda soste te pakean mîrî mărturia. ³² Aver si kai phenel o ciacimos anda mande, hai gianav kă si anda soste te pakean e mărturia kai ov phenel anda mande. ³³ Tume dinen drom ko Ioan, hai ov phendeas o ciacimos. ³⁴ Man ni trăbul man e mărturia le manușănghi, dar phenav kadaia ka tume te aven hastrame. ³⁵ O Ioan sas e lumina savi sas astardi hai luminilas, hai tume kamnen te bukurin tumen ăk țira vremea kă leski lumina.

³⁶ Dar man si man mărturia mai bari dă sar le Ioanoski, kă ăl bukea save dina len manghe o Dad te kerav len, ăl bukea kadala kai kerav len, phenen o ciacimos anda mande, kă o Dad dina man drom. ³⁷ Hai o Dad kai dina man drom, kear ov phenel o ciacimos anda mande. Tume ni așunden nici ăk data lesko glaso, nici ni dikhlen lesko mui. ³⁸ Hai lesko kuvînto ni aciol andă tumende, kă ni pakean koles kai ov dina les drom. ³⁹ Tume roden andă Skripturi, kă pakean kă andă len de si tumen e viața veșniko, hai kear on phenen o ciacimos anda mande. ⁴⁰ Hai tume ni kamen te aven mande te avel tumen e viața.

¹⁸ Anda kodoia on phenenas:

— So si kadala so phenel: «Ăk țira timpo»? Ni gianas so kamel te phenel.

¹⁹ O Isus gianelas kă kamenas te pucen les hai pușlea len:

— Kodolaske pucen tumen mașkar tumende kă phendem: «Țira timpo hai ni mai dikhnen man. Hai pale țira timpo hai va dikhena man»? ²⁰ Ciaces, ciaces phenav tumenghe kă tume va rovena hai va jelina, dar e lumea va bukurila pes. Hai va nekăjina tumen, dar tumaro nekăjimov va kerdeola bukuria. ²¹ E giuvli, kana si lan ăl dukha le kerimaske, nekăjil pes, kă avilos lako timpo te kerel. Dar pala so oi kerdeas le ciaves, bistrel e dukh bukuriatar kă kerdilos ăk manuș ande lumea. ²² Kadea i tume nekăjin tume akanak, dar pale va dikhava tumen. Hai tumaro ilo va bukurila pes, hai koniva ni va daștila te ciorel tumari bukuria. ²³ Ando ghes kodova nai te mai pucen man khanci.

Ciaces, ciaces phenav tumenghe: orso va manghena katar o Dad andă muro anav, ov va dela tumen. ²⁴ Gi akanak ni manglen khanci andă muro anav. Manghen hai va dela pes tumenghe, ka tumari bukuria te avel pherdi!

²⁵ Phendem tumenghe kadala bukea andă pilde. Dar avel o timpo kana ni va mai dava дума tumenghe andă pilde hai va dava tumenghe дума mișto anda o Dad. ²⁶ Ando ghes kodova, va manghena andă muro anav. Hai me phenav

tumenghe kă ni mai trăbul te rughiv me le Dades anda tumende. ²⁷ Kă kear o Dad iubil tumen, anda kodoia kă tume iubin man hai pakean kă me avilem katar o Del. ²⁸ Înklistem katar o Dad hai avilem ande lumea. Pale mukav e lumea hai giav ko Dad.

²⁹ Leske ucenicea phendes:

— Dikh, akanak des дума mișto, hai ni mai phenes nici ăk pilda. ³⁰ Akanak gianas kă tu pringianes sea hai kă nai tut nevoia te pucel tut dakoniva. Kodolaske pakeas kă avilean katar o Del.*

³¹ O Isus dina len anglal:

— Akanak pakean? ³² Așunen, avel o timpo hai akanak avilos, kana fiasovo anda tumende va nașăna kă tumare khera hai va mukena man korkoro. Dar me ni sem korkoro, kă o Dad si manța. ³³ Phendem tumenghe kadala kaște avel tumen pacea andă mande. Ande lumea va avela tumen nekazuri, dar na daran, me biruiisardem e lumea.

O Isus rughil pes anda peste

17 Pala so phendeas kadala bukea, o Isus vazdeas pe iakha karing o ceri hai phendeas:

— Dade, avilo o ciaso! Sikav kabor dă baro si keo Ciavo, ka i keo Ciavo te sikavel kabor dă baro san tu, ² pala sar dinean les zuralimos pă saoră manuș, kaște del len viața veșniko saorăn kolen saven dinean len leske tu. ³ Hai kadaia si e viața veșniko: te pringianen tut tut, o

***16:30** Ando verseto 30 ăl ucenicea pringianes kă ov giangleas mai anglal so on kamnes te pucen les ando verseto 17. Hai numa o Del gianel so gîndil o manuș. Ioan 2:24-25.

ni afi dinemas lenghe duma, nas doşale bezhăstar. Dar akanak ni daştin te phenen kă ni giangles kă keren bezh. ²³ Kon urol man man, urol i mîră Dades. ²⁴ Kana ni afi kerdemas maşkar lende bukea save konik aver dakoniva ni kerdea len, nas doşale katar o bezh kadava. Dar akanak kear kă dikhles i man hai i mîră Dades, sa uron amen. ²⁵ Dar kadaia kerdeol kaşte kerdon ăl vorbe ramome andă lengo Lil le sikaiimasko: urosarde man bi ciacimasko. ²⁶ Dar kana avela o Ajutori, savo me va dava les tumenghe drom katar o Dad, o Duho le ciacimasko, savo avel katar o Dad, ov va phenela o ciacimos anda mande. ²⁷ Hai i tume va phenena o ciacimos anda mande, kă senas dă anglal manţa.

16 Phendem tumenghe kadal bukea kaşte na peren. ² Va dena tumen avri andal sinagogi. Hai mai but dă kadikita, va avela timpo ka orkon va mudarela tumen va gîndila kă kerel ăk buki kai kamela o Del. ³ Va kerena kadal bukea anda kodoia, kă ni pringiande le Dades hai nici man. ⁴ Dar me phendem tumenghe kadala ka atuncia kana va avela o timpo te kerdeol, te anen tumenghe goghi kă phendem len tumenghe. Ni phendem len tumenghe dă anglal, kă semas tumenţa.

E buki le Duhoski Sfinto

— ⁵ Dar akanak giav koleste kai dinea man drom hai nici iekh anda tumende ni pucel man: «Kai gias?» ⁶ Anda kodoia kă phendem tumenghe kadal bukea,

tumare ile pherdile tristetea. ⁷ Dar ciaces phenav tumenghe: Si mai mişto anda tumende ka me te telearav. Kă kana me ni telearava, o Ajutori ni va avela tumende. Dar kana telearava, va dava les tumenghe drom. ⁸ Hai kana va avela ov, va sikavela le lumeake kă nai lan ciacimos andă soste si o bezh, o ciacimos hai o krisimos. ⁹ Andă soste si o bezh, kă on ni pakean andă mande; ¹⁰ andă soste si o ciacimos, kă giav kă muro Dad hai tume ni mai dikhen man; ¹¹ hai andă soste si o krisimos, kă o mai baro kadal lumeako si krisime andai doş.

¹² Mai si man but te phenav tumenghe, dar akanak ni daştin te înghearen len. ¹³ Dar kana avel ov, o Duho le Ciacimasko, va phiravela tumen kă saoro ciacimos. Kă ni va dela duma pestar, hai va phenela numa so aşunel mandar, hai va phenela tumenghe so si te avel. ¹⁴ Ov va sikavela kabor sem dă baro, kă va lela so me phenav hai va phenela tumenghe. ¹⁵ Sea so si le Dades si muro, kodolaske phendem kă lel so me phenav hai va phenela tumenghe.

O holarimos le ucenicengo kerdeol bukuria

— ¹⁶ Ţîra timpo hai ni mai dikhen man. Hai pale Ţîra timpo hai va dikhena man.

¹⁷ Atunci andal leske ucenicea phendes maşkar peste:

— So kamel te phenel amenghe kadalasa: «Ţîra timpo hai ni mai dikhen man. Hai pale Ţîra timpo hai va dikhena man»? Hai kă «giav ko Dad»?

†15:25 Salmi 35:19; 69:4

⁴¹ Me ni rodav e slava kai avel katar ăl manuş. ⁴² Dar gianav tumen, kă andă tumende nai e dragostea le Devleski. ⁴³ Me avilem ando anav mîră Dadesko, hai tume ni primin man. Te avel aver andă peo anav, kodoles primin les. ⁴⁴ Sar pakean, kana placiol tumen te len slava iekh avrestar hai ni roden e slava kai avel katar o korkoro Del?

⁴⁵ Ta na pakean kă me kerav tumen doşale angla o Dad. Si kon te doşarel tumen: o Moisea anda savo gîndinas kă si te ajutil tumen. ⁴⁶ Te avelas tumen pakeamos ando Moisea, sas tumen pakeamos i andă mande, kă ov ramosardeas anda mande. ⁴⁷ Dar kana ni pakean so ov ramosardeas, sar va pakeana mîră vorbe?

Pangi marne arenen anda pangi mi manuş

6 Pala kodoia o Isus nakhlos pă koaver rig le bare paieski le Galileeako (savo si i o Pai le Tiberiadiako). ² Hai pala leste gianas but manuş kă dikhenas ăl semnea kai kerelas len le nasfaltenţa. ³ O Isus uştilos po plai hai beşlos othe pe ucenicenţa. ⁴ Sas paşă o ghes le Nakhimasko, o ghes o baro le evreengo. ⁵ Hai kana o Isus vazdeas pe iakha opre hai dikhleas but manuş kai avenas leste, phendeas le Filiposke:

— Katar te kinas marno, kaşte han ăl manuş kadala?

⁶ Dar kadaia phendeas la te probil les, kă ov giangleas so si te kerel. ⁷ O Filip dineas les anglal:

— Marno duie şălengo dinarea* nai te aresel te lel fiosavo pok Ţîra.

⁸ Iekh anda leske ucenicea, o Andrei, o phral le Simonosko Petre, phendea leske:

— ⁹ Si kate ăk ciavoro saves si les pangimarne orzoske hai dui mace, dar so si kadala anda kadikita manuş?

¹⁰ O Isus phendeas:

— Phenen le manuşanghe te beşen tele!

Ando than kodova sas but ciar. Ăl muş beşles tele hai sas kam pangimi. ¹¹ O Isus lileas ăl marne hai păce naiisardeas, huladea len le ucenicenghe, hai leske ucenicea kolenghe kai beşenas tele. Hai dinea len i anda o macio, kabor kamnes. ¹² Păce ciaililes, ov phendeas pe ucenicenghe:

— Kiden ăl pruşuka kai aciles, kaşte na hasaol khanci!

¹³ Kadea kă kides deşudui tîrne pruşukenţa kai aciles katar kola kai hales andal pangi marne le orzoske. ¹⁴ Kana ăl manuş dikhles o semno kai kerdea les o Isus, începosailles te phenen:

— Ciaces kadava si o profeto kai trăbulas te avel ande lumea!

¹⁵ Anda kodoia kă o Isus gianelas kă si te aven te len les silasa te keren les thagar, pale Ţîrdineailos po plai korkoro.

*6:7 Ăk dinari lelas ăk manuş păk ghes bukeako.

†6:14 Deuteronomo 18:15-18

O Isus phirel po pai

¹⁶ Kana pelis e reat, leske ucenicea mukle pes ko pai o baro, ¹⁷ hai păce uştilis andăk korabia, kamnes te nakhen o pai karing o Kapernaum. Deja sas întunearikiko hai o Isus ni avilosas lende. ¹⁸ Phurdelas âk braval bari hai o pai o baro începôsailos te holeaol. ¹⁹ Păce vîslisardes kam pangî-şov kilometrea,* dikhles le Isusos phirindos po pai hai pašindos pašai korabia, hai darailis. ²⁰ Dar ov phen-dea lenghe:

— Me sem, na daran!

²¹ Kodolaske liles les bukuriasa ande korabia, hai sigo e korabia areslis ko than kai kamnes te gian.

Ăl manuş roden le Isusos

²² Andă le duiengo ghes, ăl manuş kai acilesas pă koiaver rig le bare paieski giangles kă aver korabia nas othe numa iekh, hai kă o Isus ni ghelos pe ucenicenta ande korabia, hai numa leske ucenicea teleardes. ²³ Anda e Tiberiada aviles nişte korăbi paşa o than kai on halesas o marno pala so o Rai naiisardeasas. ²⁴ Kadea kă kana ăl manuş dikhles kă nici o Isus hai nici leske ucenicea nai othe, uştilis andăl korăbi hai teleardes ando Kapernaum te roden le Isusos.

O Isus si o marno kai del viaţa

²⁵ Hai kana arakhle les pe rig koiaver le bare paieski, puşle les:

— Rabi,^k kana areslean kate?

²⁶ O Isus dinea len anglal:
— Ciaces, ciaces phenav tumenghe, tume roden man na kă dikhlen ăl semnea, hai kă halen anda o marno hai ciaililean. ²⁷ Te keren buki na anda o hamos savo rimol pes, hai anda o hamos kai aciol anda o traio veşniko, saves va dela les tumenghe o Ciavo le Manuşăsko! Kă pă leste ciutea pi peceta o Dad o Del.

²⁸ Atunci on phende leske:
— So trăbul te keras kaşte keras ăl fap-te save manghel len o Del?

²⁹ O Isus dinea len anglal:
— Kadaia si e buki savi manghel lan o Del, te pakean andă kodova saves ov dinea les drom.

³⁰ Atunci on puşle les:
— So semno keresa tu kaşte dikhas les hai te pakeas andă tute? So buki keres?

³¹ Amare dada hales e mana ande mulani, kadea sar si ramome: «Marno anda o ceri dinea len te han.»^l

³² Atunci o Isus phendea lenghe:
— Ciaces, ciaces phenav tumenghe, o Moisea dinea tumen o marno anda o ceri? Na! Muro Dad del tumen o marno ciacio anda o ceri. ³³ Kă o marno le Devlesko si savo mukel pes anda o ceri hai del viaţa le lumea.

³⁴ Atunci phendes leske:
— Raia, de amen întotdeauna kadav marno!

³⁵ O Isus phendea lenghe:
— Me sem o marno le viaţako. Kon avel mande ni va mai bokhaola, hai kodova kai pakeal andă mande ni va mai

***6:19** Ando originalo 25 sau 30 stadia, save si kam pangî sau şov kilometri.

^k**6:25** Ioan 1:38 ^l**6:31** Salmi 78:24; 105:40

runcisardea manghe o Dad, ka e lumea te gianel kă me iubiv le Dades. Uşten, te telearas katar!

O Isus si e viţa hai ame seam ăl mlădiţe

15 — ¹ Me sem e viţa e ciacii hai muro Dad si kai kerel e buki e rez. ² Saoră mlădiţe kai ni den rodo, ov cinel len, hai saoră mlădiţe kai den rodo, ujol len, kaşte anen i mai but rodo. ³ Tume sen deja uje andai kauza le vorbenghe kai phendem len tumenghe. ⁴ Acion andă mande hai me va aciova andă tumende. Nici âk mlădiţa ni daştil te anel rodo pestar kana ni aciol ande viţa. Sa kadea nici tume ni daştin te anen rodo kana ni acion andă mande. ⁵ Me sem e viţa hai tume sen ăl mlădiţe. Kon aciol andă mande hai me andă leste del but roade, kă tume ni daştin te keren khanci bi muro. ⁶ Kana dakoniva ni aciol andă mande, si ciudino avri sar âk mlădiţa, hai va şukeola. Kadal mlădiţe kiden len, ciuden len ande iag hai si phabarde. ⁷ Kana acion andă mande hai mîră sikaimata acion andă tumende, daştin te manghen orso kamen, hai va kerdeola tumenghe. ⁸ Hai kadea sikaven kabor dă baro si muro Dad, kana anen but rodo, hai kadea sikaven kă sen mîră ucenicea. ⁹ Sar iubil man o Dad, kadea iubiv tumen i me. Acion andă mîră dragostea!¹⁰ Kana înkearen mîră porunci, va aciona andă mîră dragostea, kadea sar me înkeardem ăl porunci mîră Dadeske hai aciov andă leski dragostea.

¹¹ Phendem tumenghe kadal bukea ka mîră bukuria te avel andă tumende, hai tume te aven pherde bukuria. ¹² Kadaia si mîră porunka, te iubin tumen iekh pă aver, kadea sar me iubiv tumen. ¹³ Kanikas nai les dragostea mai bari numa te del pi viaţa anda pe amal. ¹⁴ Tume sen mîră amal kana kerena so porunciv tumenghe. ¹⁵ Dakanara angle ni mai phenav tumenghe robi, kă o robo ni gianel so kerel lesko stăpîno. Hai phenav tumenghe amal, kă sea so aşundem katar muro Dad kerdem tumenghe pringiendo. ¹⁶ Na tume alosarden man man, hai me alosardem tumen, hai ciutem tumen te gian hai te anen roada, hai tumari roada te aciol, kadea kă o Dad te del tumen orso va manghena andă muro anav. ¹⁷ Kadaia porunciv tumenghe: te iubin tume iekh pă aver!

E ura le lumeaki

— ¹⁸ Kana e lumea urol tumen, anen tumenghe goghi kă man urosardea man mai anglal tumendar. ¹⁹ Kana afi senas le lumeake, e lumea iubilas tumen sar piren. Dar ni sen le lumeake, hai me alosardem tumen andai lumea, kodolaske e lumea urol tumen. ²⁰ Ta na bistren ăl vorbe kai phendem tumenghe: o robo nai mai baro dă sar peo stăpîno:^x kana man kerde man te suferiv, va kerena tumen i tumen. Kana kerdes mîră vorbe, va kerena i tumare. ²¹ Va kerena tumenghe saoră bukea kadala anda mîră kauza, kă on ni pringianen les koles kai dinea man drom. ²² Kana ni afi avilemas hai

^x**15:20** Ioan 13:16

— Sem dă kadikita timpo tumența hai înkă ni pringianes man, Filipe? Kova kai dikhlea man man, dikhleas le Dades. Sar daștis te phenes: «Sikav amenghe le Dades»? ¹⁰ Ni pakeas kă me sem ando Dad hai kă o Dad si andă mande? Na mandar phenav ăl vorbe save phenav len tumenghe, dar o Dad kai aciul andă mande, kear ov, kerel pi buki anda mande, ¹¹ Pakean man kă me sem ando Dad hai o Dad si andă mande. Kana ni pakean man, pakean makar andai kauza kadal bukeanghi! ¹² Ciaces, ciaces phenav tumenghe: Kon pakeal andă mande va kerela ăl bukea save me kerav len. Hai va kerela bukea mai bare dă sar kadala, anda kodoia kă me giav ko Dad. ¹³ Hai orso va manghena tume andă muro anav, va kerava, kaște sikavel o Ciavo kabor dă baro si o Dad. ¹⁴ Kana va manghena manghe daicii andă muro anav, kodoia va kerava.

O Isus phenel kă va dela drom o Duho Sfînto

— ¹⁵ Kana iubina man, va înkearena mîră porunci. ¹⁶ Hai me va rughiva le Dades hai ov va dela tumen aver Ajutori te avel tumența totdeauna, ¹⁷ o Duho le ciacimasko. E lumea ni daștil te primil les, kă ni dikhel les hai nici ni pringianel les. Tume pringianen les, kă aciul tumența hai va beșela andă tumende. ¹⁸ Nai te mukav tumen orfaia, hai si te riv man tumende. ¹⁹ Înă ăk țîra, hai e lumea ni va mai dikhela man, dar tume va dikhena man. Pentru kă me traiv, i tume va traiina. ²⁰ Andă o ghes kodova va gianena kă me sem andă muro Dad,

tume sen andă mande, hai me sem andă tumende. ²¹ Kas si mîră porunci hai înkearel len, kodova iubil man. Hai kon iubil man man, va avela iubime katar muro Dad. Hai i me va iubiva les hai va kerdeova man leske pringiando.

²² O Iuda (na o Iuda Iskarioteano) phendea leske:

— Raia, hai sar kerdeol kă va kerdeosa tut pringiando amenghe, hai na le lumeake?

²³ O Isus dinea les anglal:

— Kana iubila man dakoniva, va kerela mîră vorbe, hai muro Dad va iubila les. Va avasa leste, hai va beșasa andăk than lesa. ²⁴ Kon ni iubil man, ni înkearel mîră vorbe. Hai ăl vorbe kai tume așunen len, nai mîră, hai si mîră Dadeske, savo dinea man drom.

²⁵ Phendem tumenghe kadal bukea kabor mai sem tumența. ²⁶ Dar mai înkeal o Ajutori, o Duho Sfînto, saves o Dad va dela les drom andă muro anav, va sikavela tumen saoră bukea hai va anela tumenghe goghi sea so phendem tumenghe. ²⁷ Mukav tumenghe e pacea, dav tumen mîrî pacea. Ni dav lan tumenghe kadea sar del lan e lumea. Ta na tulburin pes tumare ile hai nici ta na daran! ²⁸ Așunden sar me phendem tumenghe: «Telearav dar va riva man tumende.» Te iubinas man, bukurinas tumen kă giav ko Dad, kă o Dad si mai baro dă sar mande. ²⁹ Phendem tumenghe akanak, anglal gi kai te kerdeol, ka atuncia kana va kerdeola, te pakean. ³⁰ Nai te mai dav дума but tumența, kă avel o mai baro le lumeako kadaia, dar nai muro baro, ³¹ dar me kerav kadea sar po-

avela leske truș nici ăk data. ³⁶ Dar phendem tumenghe kă i dikhlen man hai sa ni pakean. ³⁷ Sea so del man o Dad va aresele mande, hai koles kai avel mande, nai te dav les avri nici ăk data. ³⁸ Kă muklem man tele anda o ceri na te kerav so me kamav, dar numa so kamel kova kai dinea man drom. ³⁹ Ita so kamel kova kai dinea man drom: ta na hasarav khanci anda sea so ov dinea man hai te înviov len ando paluno ghes. ⁴⁰ Kă muro Dad kamel kadea: orkon va dikhela le Ciaves hai va pakeala andă leste, te avel les viața veșniko, hai me va înviova les ando paluno ghes.

⁴¹ Atuncia ăl evreea începosailles te roven pes kontra leski kă ov phendeasas: „Me sem o marno kai mukleas pes tele anda o ceri.” ⁴² Hai phenenas:

— Nai kadea kă kadava si o Isus, o ciavo le Iosifosko, hai gianas leske da hai leske dades? Sar da phenel ov: «Anda o ceri muklem man tele?»

⁴³ O Isus dinea len anglal:

— Na mai roven tumen mașkar tumende! ⁴⁴ Koniva ni daștil te avel mande, kana ni țîrdela les o Dad, savo dinea man drom, hai me va înviova les ando paluno ghes. ⁴⁵ Ando lil le proorocengo si ramome: «Sea si te aven sikade katar o Del»,^m kodolaske, sea kai așundes hai sikiles katar o Dad, aven mande. ⁴⁶ Na kă dakoniva dikhleas le Dades, numa kova kai si katar o Del, kodova dikhleas le Devles. ⁴⁷ Ciaces, ciaces phenav tumenghe kă kon pakeal andă mande si les

viața veșniko. ⁴⁸ Me sem o marno le vi- ațako. ⁴⁹ Tumare dada hales mana ande mulani hai sa mules. ⁵⁰ Dar kadea si o marno savo mukel pes anda o ceri, ka orkon va hala anda leste ni va merela. ⁵¹ Me sem o marno giuvindo kai muklea pes anda o ceri. Kana hala dakoniva anda o Marno kadava, va traiila veșniko. Hai o marno savo me va dava anda o traio le lumeako si muro trupo.

⁵² Kodolaske ăl evreea hanas pes mașkar peste hai phenenas:

— Sar daștil o manuș kadava te del amen peo trupo te has les?

⁵³ Atunci o Isus phendeas:

— Ciaces, ciaces phenav tumenghe, kana ni va hana o trupo le Ciavesko le Manușăsko hai ni va pena lesko rat, nai tumen viața andă tumende. ⁵⁴ Kova kai hal muro trupo hai pel muro rat si les viața veșniko, hai me va înviova les ando paluno ghes. ⁵⁵ Kă muro trupo si ciacio hamos hai muro rat si ciacio pimos. ⁵⁶ Kodova kai hal muro trupo hai pel muro rat aciul andă mande hai me andă leste. ⁵⁷ Kadea sar dinea man drom o Dad o giuvindo hai me traiv andai kauza le Dadeski, sa kadea kon hal man, va traiila anda mîrî kauza. ⁵⁸ Kadava si o marno savo muklea pes anda o ceri, na sar tumare dada save hales mana hai sa mules. Kova kai va hala o marno kadava, va traiila veșniko. ⁵⁹ O Isus phendeas ăl bukea kadala kana sikavelas ande sinagoga ando Kapernaum.

But andal ucenicea le Isusoske telearen

⁶⁰ Kodolaske but anda leske ucenicea kana aşundes phendes:

— Phare si ăl vorbe kadala, kon daştil te aşunel len?

⁶¹ Dar o Isus kai gianelas kã leske ucenicea rovenas pes anda kadaia, phendea lenghe:

— Kadaia holearel tumen? ⁶² Atunci te dikhenas le Ciaves le Manuşãsko uşindos kai sas mai anglal? ⁶³ O Duho si kova kai del viaţa, o trupo ni folosil khances-te: ăl vorbe kai phendem len me tumenghe si duho hai si viaţa. ⁶⁴ Dar si maşkar tumende save ni pakean.

Kã o Isus giangleas danglal kon si kodola kai ni pakean hai kon si kodova kai va bikinela les. ⁶⁵ Hai mai phendeas:

— Kodolaske phendem tumenghe kã koniva ni daştil te avel mande, kana nai leske dino katar muro Dad.

Le Isusos si les ăl vorbe le viaţa

⁶⁶ Kodolaske but anda leske ucenicea boldineailles hai ni mai phirdes lesa. ⁶⁷ Atunci o Isus phendeas le deşudonghe:

— I tumen kamen te telearen?

⁶⁸ O Simon Petru dinea les anglal:

— Raia, kaste te gias? Tut si tut ăl vorbe viaţa veşniko. ⁶⁹ Kã ame pakeas hai pringianas kã tu san o sfînto le Devlesko.

⁷⁰ O Isus dinea len anglal:

— Ni alosardem tumen me, tumen le deşudon? Hai iekh anda tumende si beng.

⁷¹ Phenelas anda o Iuda, o ciavo le Simonosko Iskarioteano, anda kodoia kã ov, iekh andal deşudui, avelas te bikinel les.

Ăl phral le Isusoske ni pakean andã leste

7 Pala kadala bukea o Isus phirelas ande Galileea, kã ni kamelas te phirel ande Iudeia, kã ăl bare le evreenghe rodenas te mudaren les. ² Sas paşã ăk ghes baro le evreengo, o Ghes le Korturenge. ³ Anda kodoia leske phral phende leske:

— Telear katar hai gia ande Iudeia kaşte dikhen i ke ucenicea ăl bukea kai keres len! ⁴ Kã koniva ni kerel daicii garado kana rodel te kerdeol pringiando! Kana keres ăl bukea kadala, sikadeo le lumeake!

⁵ Kã nici leske phral ni pakeanas andã leste. ⁶ Atunci o Isus phendea lenghe:

— Gi akanak ni avilos muro timpo te giav, dar anda tumende o timpo si totdeauna lacio te gian. ⁷ Tumen e lumea ni daştil te urol tumen, dar man urol man, kã me phenav o ciacimos anda late kã lake fapte si nasul. ⁸ Gian tume ko ghes o baro, înkã me ni giav kã kadav ghes baro, kã muro timpo gi akanak ni avilos.

⁹ Pãce phendeas kadal bukea, ov acilos ande Galileea.

¹⁰ Pala so leske phral teleardes ko ghes o baro, ghelos i ov, dar na te dikheol, hai kam cioreal. ¹¹ Ando ghes o baro ăl bare le evreenghe rodenas les hai phenenas:

— Kai si o manuş kodova?

¹² Ăl manuş denas but duma cioreal anda leste. Aver phenenas:

te del daicii le ciorãn.* ³⁰ Pãce lileas e pruşuk, o Iuda înklistos sigo avri. Hai sas reat.

E porunka nevi dini katar o Isus

³¹ Atunci, kana o Iuda înklistos, o Isus phendeas:

— Akanak dikheol kabor dã baro si o Ciavo le Manuşãsko, hai ov sikavel kabor dã baro si o Del. ³² Kana ov sikavel kabor dã baro si o Del, atunci i o Del va sikavela kabor dã baro si ov hai va sikavela imedime. ³³ Ciaorale, mai sem ţira tumenţa. Pala kodoia, si te roden man hai sar phendem le mai barenghe le evreenghe kã «kai me giav, tume ni daştin te aven»,^w sa kadea phenav i tumenghe akanak. ³⁴ Dav tumen ăk porunka nevi: te iubin tumen iekh pã aver. Sar iubiv tumen me, sa kadea te iubin tumen i tume iekh pã aver! ³⁵ Prin kadaia va gianena sea kã sen mîrã ucenicea, kana si tumen dragostea iekh anda aver.

O Isus phenel sar ciudel pes o Petre lestar

³⁶ O Simon Petre puşlea les:

— Raia, kai gias?

O Isus dinea les anglal:

— Kai giav, ni daştis te aves pala mande akanak, dar mai palal va avesa pala ma.

³⁷ O Petre phendea leske:

***13:29** Andã reat kodoia sas obicei te den love le ciorãn.

†**14:7** O originalo daştilas te mai avel: „Kana pringianen man, va pringianena i mîrã Dades”.

^w**13:33** Ioan 7:34; 8:21

— Raia, soste ni daştiv te avav pala tute akanak? Va dava mîrã viaţa anda tute!

³⁸ O Isus dinea les anglal:

— Va desa ki viaţa anda mande? Ciaces, ciaces phenav tuke kã ni va ghilabela o başno gi kana ni va ohavesa trin drom kã ni pringianes man!

O Isus si o drom, o ciacimos hai e viaţa

14 O Isus phendeas:
— Tumare ile ni trăbul te aven tulburime. Te pakean ando Del hai te pakean andã mande! ² Ando kher mîrã Dadesko si but hodã. Ta na afi sas kadea, afi phendemas. Giav te kerav ăk than anda tumende. ³ Hai kana giava te kerav ăk than anda tumende, si te riv man, hai si te lav tumen manţa kaşte aven i tumen kai sem me. ⁴ Hai gianen o drom karing o than kai me giav.

⁵ O Toma phendea leske:

— Raia, ni gianas kai tu gias: sar daştis te gianas o drom?

⁶ O Isus phendeas:

— Me sem o drom, o ciacimos hai e viaţa. Konik ni daştil te avel ko Dad, numa prin mande. ⁷ Te afi pringiandenas man, afi pringianenas i mîrã Dades.† Hai dakanara pringianen les hai i dikhlen les.

⁸ O Filip phendea leske:

— Raia, sikav amenghe le Dades hai arese! amen!

⁹ O Isus phendea leske:

— Kova kai si naiardo, ni trăbul te thovel pes, numa pal pîrne, kã si ujo dã sea. Hai tume sen uje, dar na sea.

¹¹ Kodolaske phendeas: „na sea sen uje”, kã gielas kon bikinel les.

¹² Pãce thodeas lenghe pîrne hai lileas pe țoale hai beșlos pale te hal, phendea lenghe:

— Hakearen so kerdem tumenghe?

¹³ Tume phenen manghe «sikaitori» hai «rai». Mișto phenen, kã i sem. ¹⁴ Deci kana me, o rai hai o sikaitori thodem tumare pîrne, atunci i tume trăbul te thoven ăl pîrne iekh avreske. ¹⁵ Sikadem tumen sar te keren, kaște keren i tume so me kerdem tumenghe. ¹⁶ Ciaces, ciaces phenav tumenghe: O robo nai mai baro dã sar peo stăpîno, nici kova kai sas dino drom nai mai baro dã sar kova kai dinea les drom. ¹⁷ Anda kodoia kã gianen kadal bukea, va avena bahtale kana keren len.

¹⁸ Ni dav duma anda tumende sea. Me gianav kolen saven alosardem len, dar alosardem len kaște pherdol e Skriptura: «Kova kai hal muro marno vazdeas peo kîlkîi kontra mîrî.»^v ¹⁹ Akanak phenav tumenghe, gi kai te kerdeol, ka atunci kana va kerdeola, te pakean kã ME SEM.* ²⁰ Ciaces, ciaces phenav tumenghe: Kon primil koles dino drom mandar, man primil man, hai kon primil man man, primil koles kai dinea man drom.

***13:19** Ando Exodo 3:14 o anav ME SEM si o anav le RAiesko.

†**13:23** „Pașa o Isus” ando originalo si „pașa o kolin le Isusosko”, sas kã beșelas ke ciacii le Isusoski întinzome iekh pașa aver.

^v**13:18** Salmi 41:9

O Isus phenel kã si te avel bikindo

²¹ Pala so phendeas kadal vorbe, o Isus tulburisailos andã peo ilo hai phendeas lenghe kaște hakearen:

— Ciaces, ciaces phenav tumenghe, kã iekh anda tumende va bikinela man.

²² Ăl ucenicea ni hakearenas anda kaste del duma, hai dikhenas pes iekh pã aver. ²³ Iekh anda leske ucenicea, saves iubilas o Isus, beșelas ke sinia pașa o Isus.† ²⁴ O Simon Petru kerdea leske semno te pucel les anda kaste del duma.

²⁵ Kodolaske kodova banghilos karing o Isus hai phendea leske:

— Raia, savo si kodova?

²⁶ O Isus dineas anglal:

— Si kodova saveske va dava ăk pruşuk marneski pãce bolava la.

Boldeas e pruşuk le marneski hai dinea la le Iudaske, o ciavo le Simonosko Iskarioteano. ²⁷ Hai pala e pruşuk o Satana întreisailos andã kodova. Atunci o Isus phendea leske:

— So si tut te keres, ker sigol!

²⁸ Dar nici iekh anda kola kai beșenas ke sinia ni giangles anda soste phendea leske kadea. ²⁹ Anda kodoia kã le Iudas sas les e punga, aver pakeanas kã o Isus phendeas leske: „Kin so trăbul amen andãl ghesa ăl bare” sau phendeasas leske

— Si ăk manuș lacio!

Aver phenenas:

— Na, kã tharel le manușan.

¹³ Hai daratar le barenghe le evreen-ghe konik ni delas duma anda leste te așundeol.

Na krison pala sar dikheol, dar pala o ciacimos!

¹⁴ Kam ke epaș le bare ghesenghe o Isus ghelos ande bar le Temploski hai sikavelas le manușan. ¹⁵ Atunci ăl bare le evreen-ghe mirinas pes hai phenenas:

— Sar gianel kadava kadikita lil kã ni sikilos kanikaste?

¹⁶ Kodolaske o Isus dinea len anglal:

— So sikavav me nai mandar, dar si katar kova kai dinea man drom. ¹⁷ Kana dakoniva kamel te kerel le Devleski voia, va pringianela kana muro sikaiimos si katar o Del sau kana me dav duma mandar. ¹⁸ Kova kai del duma pestar, rodel pi slava, dar kova kai rodel e slava koleski kai dinea les drom, kodova si ciacio hai andã leste nai khanci ohamno. ¹⁹ Ni dinea tumen o Moisea e kris? Dar nici iekh anda tumende ni încearele e kris. Soste roden te mudaren man?

²⁰ Hai ăl manuș dine les anglal:

— Si tut beng andã tute, kon rodel te mudarel tut?

²¹ O Isus dineas anglal:

— Kerdem ăk buki hai sea mirin tumen. ²² Kodolaske o Moisea phendea tumenghe te cinen tumare ciaven tele, na kã si katar o Moisea hai katar ăl dada. Hai tume i ando ghes le Sabatosko keren

¹⁷**7:22** Geneza 17:12

le ciavorănghe o cinimos tele.ⁿ ²³ Kana ăl ciave si cinde tele ando ghes le Sabatosko kaște na avel ușteadi e kris le Moiseaski, atunci soste holeaon pã mande, kã sasteardem saoro trupo ăk manușas-ko ando ghes le Sabatosko? ²⁴ Na mai krisin pala sar dikheol, dar krisin pala o ciacimos!

Si o Isus o thagar dino drom katar o Del?

²⁵ Atunci niște manuș anda kola kai beșenas ando Ierusalimo phendes:

— Nai kadava o manuș kai roden on te mudaren les? ²⁶ Dikh kã del duma te așundeol hai on ni phenen leske khanci. Na oare ăl mai bare ciaces gianen kã ov si o thagar dino drom katar o Del? ²⁷ Dar ame gianas katar avel ov, dar kana va avela o thagar dino drom katar o Del, konik ni va gianela katar avel.

²⁸ Kodolaske o Isus kana sikavelas ande bar le temploski, delas mui:

— Tume i pringianen man hai gianen i katar sem? Dar me ni avilem mandar, dar kova kai dinea man drom si ciaces, hai tume ni pringianen les. ²⁹ Me pringianav les anda kodoia kã avav lestar hai ov dinea man drom.

³⁰ Kodolaske rodenas te astaren les, dar koniva ni ciuteas o vast pã leste, kã ni avilosas gi akanak lesko ciasco. ³¹ Hai but andal manuș pakeaies andã leste hai phenenas:

— Kana va avela o thagar dino drom katar o Del, va kerela mai but semnea dã sar kerdeas kadava?

Ăl bare le evreenghe kamen te astaren le Isusos

³² Ăl fariseia aşundes so phenenas pohalea ăl manuș anda o Isus, hai on andăk than le mai barența le rașaienghe dine drom niște gărzi te astaren les. ³³ Atunci o Isus phendeas:

— Mai sem tumentă ăk țira timpo hai pala kodoia giav koleste kai dinea man drom. ³⁴ Va rodена man, dar ni va arakhena man, hai tumen ni daștin te aven kai me sem.

³⁵ Atunci ăl bare le evreenghe phenedes mașkar peste:

— Kai kamel te gial kadava, ta na daștis te arakhas les? Kamel te gial kăl evreea kai si risipime mașkar ăl greci hai te sikavel le grecen? ³⁶ Sar hakeardeol kadal vorbe kai phendea len: «Va rodена man, dar ni va arakhena man» hai «tumen ni daștin te aven kai me sem»?

O Isus o pai le viațako

³⁷ Ando paluno hai mai baro ghes le bare ghesengo, o Isus beșlos andă pîrnende hai dineas mui:

— Kana dakoniva si trușalo, te avel mande hai te pel! ³⁸ Kova kai pakeal andă mande, anda lesko ilo va thabdela pîrîia paienghe kai den viața, sar ramol e skriptura.^o

³⁹ Ov phenelas kadaia anda o Duho, kai sas te len les ăk țira mai înkeal kodola kai pakean andă leste, kă o Duho Sfînto înkă nas dino, anda kodoia kă gi

akanak o Del ni sikadeasas kabor dă baro si o Isus.

Ăl manuș han pes andai kauza le Isusoski

⁴⁰ Kana aşundes kadal vorbe, aver phenenas:

— Ciaces kadava si o Prooroko.^p

⁴¹ Aver phenenas:

— Kadava si o thagar dino drom katar o Del.

Hai aver phenenas:

— Sar, andai Galileea va avela o thagar? ⁴² Ni phenel e skriptura kă o thagar dino drom katar o Del va avela andal ciave le Davidoske hai anda o Betleemo, o gav katar sas o David?

⁴³ Kadea kă ăl manuș pharadiles anda leski kauza. ⁴⁴ Hai aver anda lende kamenas te astaren les, dar konik ni ciuteas o vast pă leste.

But andal bare le evreenghe ni pakean ando Isus

⁴⁵ Atunci risailes ăl gărzi kăl mai bare le rașaienghe hai kăl fariseia, hai kadala pușle len:

— Soste ni andinen les?

⁴⁶ Ăl gărzi dines anglal:

— Nici ăk data ni dineas дума kadea ăk manuș.

⁴⁷ Atunci ăl fariseia dine len anglal:

— Senas i tume tharde? ⁴⁸ Pakeaias andă leste da iekh andal mai bare sau andal fariseia? ⁴⁹ Ăl manuș kadala, sa-

⁴¹ O Isaia phendea kadala kă dikhleas leski slava hai dineas дума anda leste. ⁴² Kear kadea, kear andal mai bare, but pakeaias andă leste, dar kă darailles katar ăl fariseia, ni phenenas orkaske, kaște na aven dine avri andai sinagoga le evreenghi. ⁴³ Anda kodoia kă placiuias len te aven cinstime mai but katar ăl manuș dă sar katar o Del.

⁴⁴ O Isus dineas mui:

— Kon pakeal andă mande, ni pakeal andă mande dar pakeal andă kova kai dinea man drom. ⁴⁵ Hai kon dikhel man man, dikhel koles kai dinea man drom. ⁴⁶ Me avilem sar lumina ande lumea, ka saoră save pakean andă mande ta na mai train ando întuneariko. ⁴⁷ Hai kana dakoniva aşunel mîră vorbe hai ni înkearel len, na me krisov les. Kăci ni avilem te krisov e lumea, dar avilem te hastravav e lumea. ⁴⁸ Kon ciudel man hai ni lel mîră vorbe, si so te krisol les: ăl vorbe save phendem len, kodola va krisona les ando paluno ghes. ⁴⁹ Anda kodoia kă me ni dinem дума mandar, dar o Dad, kai dinea man drom, ov poruncisardea manghe so te phenav hai so te dav дума. ⁵⁰ Hai gianav kă leski porunka anel viața veșniko. Kodolaske so me dav дума, dav дума sar phendeas manghe o Dad.

O umilimos le Isusosko

13 Sas angla o ghes o baro le Nakhimasko.^{*u} O Isus gianelas kă avilos lesko ciaso kaște nakhel andai lumea kadaia ko Dad. Totdeauna, iubilas piren kai sas ande lumea, iubisardea len gi ko șăro. ² Kana beșenas te han, o beng deja ciuteas ando ilo le Iudasko, o ciavo le Simonosko Iskarioteano, o gîndo te biki-nel les. ³ O Isus gianindos kă o Dad dinea les saoră bukea andă vast, hai kă katar o Del avilos hai ko Del gial, ⁴ uștilos katar e sinia, ciuteas rigate pe țoale, lileas ăk ștergari hai phanglea pes lesa. ⁵ Pala kodoia ciuteas pai andăk ligheano hai începosailos te thovel ăl pîrne le ucenicenghe hai te khosel len le ștergaresa kai sas phanglo. ⁶ Kana areslos ko Simon Petru, kadava phendea leske:

— Raia! Tu te thoves mîră pîrne?

⁷ O Isus dinea les anglal:

— Akanak ni hakeares so kerav, dar pala ăk timpo va hakearesa.

⁸ O Petre phendea leske:

— Nici ăk data ni va thovesa mîră pîrne!

O Isus dinea les anglal:

— Kana ni thovava tut, nai te avel tut rig manța!

⁹ O Simon Petru phendea leske:

— Raia, na numa mîră pîrne! I mîră vast hai i muro șăro!

¹⁰ O Isus phendea leske:

***13:1** O ghes o baro le Nakhimasko si o ghes kana ăl evreea anen peske goghi ko ghes kana o îngero le mulimasko nakhlos pașa lende ando Egipto hai on hastrailles othar.

^u13:1 Exodo 12:13-14

***7:35** O kuvînto „greci” kathe hakeardeol neevreea.

7:38 Isaia 58:11; Exodo 17:6 **P7:40** Ioan 1:21

— Avilos o ciaso kaște dikheol pes kabor dă baro si o Ciavo le Manușăsko. ²⁴ Ciaces, ciaces phenav tumenghe: Kana e kukin le ghiveski ni perel ande phuv hai nici ni merel, atunci aciol korkoro. Dar kana merel, anel but rodo. ²⁵ Kova kai iubil pi viața, va hasarela lan, dar kon urîl pi viața ande lumea kadaia, va înkearela lan andai viața veșniko. ²⁶ Kana slujila manghe dakoniva, te înkeardeol pala man! Hai kai sem me, othe va avela i muro slujitori. Kana dakoniva slujila manghe, o Dad va cinstila les.

²⁷ Akanak muro ilo si tulburime. Hai so te phenav? «Dade, hastra man anda o ciaso kadava»? Dar kodolaske areslem ko ciaso kadava. ²⁸ Dade, sikav kabor dă baro si keo anav!

Atunci avilos âk glaso anda o ceri:

— Sikadem les, hai pale va sikavava les.

²⁹ Kodolaske âl but manuș kai sas othe hai așundes, phenenas kă sas âk buiimos. Aver phenenas:

— Âk îngero dinea leske дума.

³⁰ O Isus dineas len anglal:

— Na anda mande așundineailos kadav glaso, dar anda tumende. ³¹ Akanak si e kris kadai lumeaki, akanak o mai baro kadal lumeako va avela ciudino avri. ³² Hai me, kana va avava vazdino pa-i phuv,^q va țîrdava saorăn mande.

³³ Phendea kadaia te sikavel sar si te merel.

³⁴ Atunci âl manuș dine les anglal:

— Ame așundeam ande Kris kă o thagar dino drom katar o Del aciol pentru totdeauna.^r Dar sar phenes tu kă o Ciavo le Manușăsko trăbul te avel vazdino? Kon si kadav Ciavo le Manușăsko?

³⁵ Atunci o Isus phendea lenghe:

— E lumina mai si âk țîra timpo tumența. Phiren kabor timpo si tumen lumina, kaște na astarel tumen o tuneरिकo! Kon phirel ando tuneरिकo ni gianel kai gial. ³⁶ Kabor timpo si tumen lumina, pakean ande lumina, kaște aven manuș luminake!

Păce phendea lenghe kadal bukea, o Isus teleardeas hai garadilos lendar.

But manuș ni pakeaies

³⁷ Dar, ku sea kă kerdeasas kadikitea semnea angla lende, sa ni pakeanas andă leste, ³⁸ kaște kerdeon âl vorbe le proorokoske Isaia:

„Raia, ciaces ni pakeaias koniva amare vorbe?

Hai ciaces, koniva ni dikhles âl bukea kerde katar o vast o zuralo le Raiesko?”^s

³⁹ Kodolaske ni daștinias te pakean ando Isus, kă o Isaia pale phendeas:

⁴⁰ „Korardeas lenghe iakha hai zurardeas lengo ilo, kaște na dikhen le iakhența hai ta na hakearen le ilesa hai ta na rin pes kaște sastearav len.”^t

^q12:32 Ioan 3:14

^r12:34 Salmi 72:17; 89:4; 89:35–37; 110:1,4; Isaia 9:7; Ezekiel 37:25

^s12:38 Isaia 53:1 ^t12:40 Isaia 6:10

ve ni pringianen e kris, si talai armai le Devleski!

⁵⁰ O Nikodim, kova savo avilosas mai anglal ko Isus hai savo sas iekh anda lende, phendea lenghe:

— ⁵¹ Amari kris krisol le manușas kana ni așunela les mai anglal hai kana ni gianel so kerdeas?

⁵² On dine les anglal:

— I tu san andai Galileea? Rode hai dikh andă lila, kă andai Galileea nai te înklel nici âk prooroko.

E giuvli kai kurvisardeas

⁵³ (Hai ghelos fiosavo kă peo kher.

8 Hai o Isus ghelos ko Plai le Măslinengo. ² Hai detehara andai reat pale avilos ko Templo, hai saoră manuș aviles leste. Ov beșlos tele hai sikavelas len. ³ Atunci niște manuș kai sikades e kris hai niște fariseia andine leske âk giuvli astardi kai kurvilas, ciute lan ando mașkar le manușăngo ⁴ hai phendes le Isusoske:

— Sikaiitorina, e giuvli kadaia sas astardi kana sovelas âk manușăsa. ⁵ O Moisea poruncisardeas amenghe ande kris^q te mudaras barănta kadalendar giuvlea. Tu so phenes?*

⁶ Phenenas kadea kaște probin les kaște daștin te arakhen leske daicii doș. Dar o Isus banghilos hai ramolas le naisesa pe phuv.^r ⁷ Hai kă on sa pucenas les, uștilos hai phendea lenghe:

— Saves anda tumende nai les bezeh, te ciudel anglal le barăsa andă late!^s

⁸ Hai pale banghilos hai ramolas pe phuv. ⁹ Păce on așundes, âl mai bare teleardeas iekh po iekh, mai anglal âl phure, kadea kă o Isus acilos korkoro hai e giuvli ando mașkar. ¹⁰ O Isus uștilos hai phendea lake:

— Giuvlie, kai si on? Konik ni phenel kă trăbul te meres?

¹¹ Hai oi phendea leske:

— Nici iekh, raia!

Hai o Isus phendeas:

— Nici me ni phenav kă trăbul te meres. Gia hai dakanara ta na mai keres bezeh![†]

O Isus si e lumina le lumeaki

¹² O Isus pale dinea lenghe дума:

— Me sem e lumina le lumeaki. Savo avel pala mande ni va phirela nici âk data ando întuneरिकo, hai va avela les e lumina le viațaiki.

¹³ Kodolaske âl fariseia phende leske:

— Tu phenes korkoro anda tute, kadea kă ki mărturia nai ciacii.

¹⁴ O Isus dinea len anglal:

— Kear kana me phenav korkoro anda mande, mîrî mărturia si ciacii, kă me gianav katar avilem hai kai giav. Dar tume ni gianen katar avilem hai nici kai giav. ¹⁵ Tume krison âk krisimasa manușăsko. Me ni krisov kanikas. ¹⁶ Hai kear kana krisov, muro krisimos si ciacio,

***8:5** Âl manuș ni phendes sea so ramol pes ande kris.

[†]**8:11** So si ando paranteze (7:53–8:11) ni arakhadol andă saoră manuskrise purane.

^q**8:5** Deuteronomo 22:22–24; Levitiko 20:10

^r**8:6** Ieremia 17:13

^s**8:7** Deuteronomo 13:9; 17:7

pentru kã ni krisov korkoro, hai o Dad kai dinea man drom si mañta. ¹⁷ Kear andã tumari kris si ramome kã e mãrturia duie manușãngghi si ciacii. ¹⁸ Me phenav o ciacimos anda mande hai i o Dad savo dinea man drom phenel o ciacimos anda mande!

¹⁹ Atunci on phende leske:

— Kai si keo dad?

O Isus dineas anglal:

— Tume ni pringianen man nici man, nici mîrã Dades. Te pringianenas man, pringianenas i mîrã Dades.

²⁰ O Isus phendeas kadal vorbe kana sikavelas le manușã ko Templo pașa o than kai andeon ãl love. Hai koniva ni astardeas les, kã ni avilosas gi akanak lesko ciaso.

O Isus nai andai lumea kadaia

²¹ Kodolaske pale dinea lenghe duma:

— Me telearav hai tume si te roden man, hai si te meren andã tumaro bezeh. Kai me giav, tume ni daștin te aven.

²² Kadea kã ãl bare le evreenghe phendes:

— Si te mudarel pes? Kã phenel: «Kai me giav, tume ni daștin te aven».

²³ Ov phendea lenghe:

— Tume sen katar telal, hai me sem opral. Tume sen andai lumea kadaia, me ni sem andai lumea kadaia. ²⁴ Anda kodoia phendem tumenghe kã si te meren andã tumare bezeha, kã ta na pakeana kã ME SEM,* si te meren andã tumare bezeha.

²⁵ Kadea kã on phende leske:

— Kon san tu?

O Isus dinea len anglal:

— Me sem kon me phendem tumenghe anglal kã sem. ²⁶ But si man phenimasko hai krisimasko anda tumende, dar kova kai dinea man drom phenel o ciacimos, hai me so așundem lestar kodoia phenav le lumeake.

²⁷ On ni hakeardes kã delas lenghe duma anda o Dad. ²⁸ Hai kadea o Isus phendea lenghe:

— Kana tume va vazdena le Ciaves le Manușãsko, atunci va pringianena kã me sem, hai kã ni kerav khanci mandar, dar orso phenav si sar sikadea man muro Dad. ²⁹ Hai kova kai dinea man drom si mañta. Ni muklea man korkoro, kã întotdeauna kerav so les placiol les.

³⁰ Kana o Isus phenelas ãl bukea kadala but manuș pakeaies andã leste.

O ciacimos hastravel tut

³¹ Kodolaske o Isus phendeas le evreenghe save pakeaies andã leste:

— Kana sa va kerena mîrã vorbe, ciaces sen mîrã ucenicea. ³² Hai si te pringianen o ciacimos, hai o ciacimos va kela tumen liberea.

³³ On dine les anglal:

— Ame seam ãl clave le Avraamoske, hai kanikaske nici ãk data ni seamas robi. Sar phenes tu kã «si te aven liberea?»

³⁴ O Isus dinea len anglal:

— Ciaces, ciaces phenav tumenghe: orkon trail ando bezeh si robo le bezehãske. ³⁵ O robo ni aciolo ando kher pen-

ke ucenicea, o Iuda o Iskarioteano, savo urmealas te bikinel les, phendeas:

— ⁵ Soste ni bikindineailos kadav parfumo trine șãlența dinarea* hai te dineas pes le ciorãnghe?

⁶ Dar phendeas kadaia na kã sas les grija katar ãl ciorã dar kã ov sas cior hai leste sas e punga le lovenghi hai lelas so ciulas pes andã la. ⁷ Atunci o Isus phendeas:

— Muk lan, kã oi înkeardea les anda o ghes mîrã prahomasko! ⁸ Kã ãl ciorã si tumența întotdeauna, dar me ni sem tumența întotdeauna.

⁹ Hai but manuș andal evreea așundes kã o Isus si ande Betania hai aviles, na numa anda o Isus, dar i te dikhen le Lazãros, saves vazdea les andal mule. ¹⁰ Atunci ãl bare le rașaienghe hotãrîsardes te mudaren i le Lazãros, ¹¹ kã anda leski kauza but andal evreea telearenas lendar hai pakeaies ando Isus.

O Isus si primime sar thagar ando Ierusalimo

¹² Andã le dongo ghes, ãl but manuș kai avilesas kãl ghesa ãl bare, kana așundes kã o Isus avel ko Ierusalimo, ¹³ liles kreci palmieroske, înklistes leske anglal, hai denas mui:

— „Osana!”[†]

Kova kai avel ando anav le Raiesko si binekuvintime”,^o
o thagar le Israelosko!

***12:5** ãk dinari lelas ãk manuș pãk ghes bukeako. [†]**12:13** O kuvînto osana si „slava leski”. Ando Purano lil „osana” hakeardeolas „hastra amen”.

^o**12:13** Salmi 118:25-26 ^p**12:15** Isaia 62:11; Zaharia 9:9

¹⁴ O Isus arakhleasas ãk hãroro hai uștilos pã leste, pala sar si ramome:

¹⁵ „Na dara, e cei le Sionoski:

Ita, keo thagar avel înklisto pãk puio hãrneako.”^p

¹⁶ Leske ucenicea ni hakeardes anglal ãl bukea kadala, dar mai palal, kana o Del sikadeas kabor dã baro si o Isus, atunci andine peske goghi kã ãl bukea kadala sas ramome anda leste, hai kerdineailos leske.

¹⁷ Atunci ãl manuș kai sas lesa kana dineas mui le Lazãros anda o than le prahomasko hai vazdea les andal mule phenenas mereo so dikhles. ¹⁸ Hai kodolaske înklistes but manuș angla leste, kã așundes kã kerdeasas o semno kodo-va. ¹⁹ Atunci ãl fariseia phenenas mașkar peste:

— Dikhen kã ame ni aresas kathinende. Ita kã e lumea gial pala leste.

O Isus del duma anda peo merimos

²⁰ Mașkar kola kai avilesas kãl ghesa ãl bare te înkinon pes, sas i niște greci.

²¹ Kadala aviles ko Filip, kova kai sas andai Betsaida le Galileeaki, hai rughisarde les:

— Raia, kamas te malados le Isusosa.

²² O Filip ghelos hai phendeas le Andreske, o Andrei hai o Filip gheles hai phendes le Isusoske. ²³ Hai o Isus dinea len anglal:

***8:24** Ando Exodo 3:14 o anav ME SEM si o anav le Raiesko.

man, dar phendem kadaia anda saoră manuș kai si kate, kaște pakean kă tu dinean man drom.

⁴³ Păce phendeas kadala, dinea mui glasosa zuralo:

— Lazăre, av avri!

⁴⁴ Hai o mulo înklistos, phanglo pîrendar hai vastendar doreanța pînzake hai lesko mui sas învăluime ăk ștergareasa. O Isus phendea lenghe:

— Putren les hai muken les te phirel!

Ăl bare le evreenghe hotărîn te mudaren le Isusos

⁴⁵ Kadea kă but andal evreea kai avilesas ke Maria hai dikhlesas so kerdeasas o Isus, pakeaies andă leste. ⁴⁶ Dar aver anda lende gheles kăl fariseia hai phende lenghe so kerdeas o Isus. ⁴⁷ Atunci ăl rașaia ăl bare hai ăl fariseia kides ăk kon-silo hai phenenas:

— So te keras? Kă o manuș kadava kerel but semnea. ⁴⁸ Kana mukasa les kadea, sea va pakeana andă leste hai ăl romaia va pakeana kă ov kamel te avel thagar, hai va avena hai va nimicina i amaro than o sfînto hai i amaro poporo.

⁴⁹ Dar iekh anda lende, o Kaiafa, savo ando bărș kodova sas o rașai o baro, phendea lenghe:

— Tume ni gianen khanci, ⁵⁰ hai nici ni gîndin kă si mai mișto anda amende te merel ăk korkoro manuș anda o poporo hai ta na hasaol saoro neamo.

⁵¹ Dar kadaia ni phendea lan pestar, hai kă sas o rașai o baro ando bărș kodova, proorocisardeas kă o Isus si te merel

anda o neamo. ⁵² Hai na numa anda peo neamo, hai i te kidel le ciaven le Devleske, save si risipime andă aver thema, kaște aven iekh. ⁵³ Atunci anda o ghes kodova hotărîsardes te mudaren les.

⁵⁴ Kodolaske o Isus ni mai phirelas te dikheol mașkar ăl evreea, dar teleardeas andai Betania, ando ținuto pașai mulani, andăk foro kai buciolas Efraim, hai acilos othe pe ucenicența.

⁵⁵ O Ghes o baro le evreengo le Nakhimasko sas pașa, hai but uștiles katar ăl gava ko Ierusalimo, anglao ghes o baro kaște ujon pes.ⁿ ⁵⁶ Kadea kă beșîndos ande bar le temploski, rodenas le Isusos hai denas duma mașkar peste:

— So pakean? Va avela ko ghes o baro?

⁵⁷ Dar ăl bare le rașaienghe hai ăl fariseia dinesas porunci kă kana gianela dakoniva kai si o Isus, te phenel lenghe kaște astaren les.

E Maria makhel ăl pîrne le Isusoske

O Matei 26:6-13; O Marko 14:3-9

12 Kadea kă șove ghesența angla o Isus avilos ande Betania, kai sas o Lazăro, saves vazdea les andal mule. ² Hai othe kerde leske hamos. E Marta slujilas hai o Lazăro sas iekh anda kola kai beșenas lesa ke sinia. ³ Atunci e Maria lileas ăk epaș okavaki parfumo nardosko ujo, but kuci, hai makhleas ăl pîrne le Isusoske hai khosleas leske pîrne pe balența. Hai o kher pherdilos katar o khandimos le parfumosko. ⁴ Atunci iekh andal les-

tru totdeauna, dar o ciavo aciul pentru totdeauna.^t ³⁶ Kodolaske kana o Ciavo kerel tumen liberea, si te aven ciaces liberea. ³⁷ Gianav kă sen ăl ciave le Avraamoske, dar roden te mudaren man, kă mîră vorbe nai len than andă tumende. ³⁸ Me phenav so dikhlem kana semas le Dadesa, hai i tume keren kadea sar așunden katar tumaro dad.

³⁹ On dines anglal:

— Amaro dad si o Avraam.

O Isus phendea lenghe:

— Te senas ăl ciave le Avraamoske, kerenas ăl fapte le Avraamoske. ⁴⁰ Dar akanak roden te mudaren man man, ăk manuș savo phendea tumenghe o ciacimos kai așundem katar o Del. Kadea daicii o Avraam ni kerdeas. ⁴¹ Tume kerel ăl fapte tumare dadeske.

On phende leske:

— Ame ni seam ciave kerde andai kurvia. Si amen numa ăk dad, o Del.

⁴² O Isus phendea lenghe:

— Te sas o Del tumaro dad, iubinas man man, kă me înklistem katar o Del hai sem kate. Ni avilem kă me kamnem, dar ov dinea man drom. ⁴³ Soste ni ha-kearen so phenav tumenghe? Kodolaske kă ni daștin te așunen katar mîră vorbe. ⁴⁴ Tume sen katar tumaro dad o beng, hai kamen te keren so kamel tumaro dad. Ov dă anglal mudarelas, hai ni beșel ando ciacimos, kă andă leste nai ciacimos. Kana phenel o ohaiimos, del duma anda pire, kă si ăk ohamno hai o dad le ohaiimasko. ⁴⁵ Hai kă me phenav o ciacimos, ni pakean man. ⁴⁶ Savo an-

da tumende daștil te sikavel kă si man doș bezehăski? Kana phenav o ciacimos, soste ni pakean man? ⁴⁷ Savo si katar o Del așunel katar ăl vorbe le Devleske. Kodolaske tume ni așunen, kă ni sen katar o Del.

O Isus si mai anglal dă sar o Avraam

⁴⁸ Ăl bare le evreenghe dine les anglal:

— Ni phenas ame mișto kă san samariteano hai si tut beng?

⁴⁹ O Isus dineas anglal:

— Nai man beng, dar me cinstiv mîră Dades hai tume ni cinstin man. ⁵⁰ Me ni rodav mîră slava, si iekh savo rodel lan hai ov si o krisitori. ⁵¹ Ciaces, ciaces phenav tumenghe: kana orsavo kerel mîră vorbe, nai te merel nici ăk data.^u

⁵² Kadea kă ăl bare le evreenghe phende leske:

— Akanak gianas kă si tut beng: o Avraam mulos hai i ăl proorocea, hai tu phenes: «Kana orsavo kerel mîră vorbe, nai te merel nici ăk data.» ⁵³ San tu mai baro dă sar amaro dad o Avraam, savo mulos? Hai i ăl proorocea mules. Kon phenes tu kă san?

⁵⁴ O Isus dineas anglal:

— Kana me phenav kabor dă baro sem me, mîră slava nai khanceski. Muro Dad sikavel kabor dă baro sem me, ov anda savo tume phenen: «si amaro Del.» ⁵⁵ Hai tume ni pringianen les, dar me pringianav les. Kaște phenav kă ni pringianav les semas ăk ohamno sar tumende. Dar me pringianav les hai kerav les-

ⁿ11:55 Numerea 9:6-12; 2 Kronici 30:17-19

^t8:35 Geneza 21:10; Galateni 4:30 ^u8:51 Ioan 3:16; 5:24; 6:47

ke vorbe. ⁵⁶Tumaro dad o Avraam huklos dă bukurie kă si te dikhel o ghes mîră avimasko. Dikhlea les hai bukuri-sailos.^v

⁵⁷Kadea kă ăl bare le evreenghe phen-de leske:

— Nai tut nici peinda bărș hai dikhean le Avraamos?

⁵⁸O Isus phendea lenghe:

— Ciaces, ciaces phenav tumenghe: Mai anglal gi kai te kerdeol o Avraam, ME SEM.

⁵⁹Kadea kă liles bar kaște ciuden andă leste.^w Dar o Isus garadilos hai înklistos andai bar le Temploski.

O sastearimos le korăsko

9 Kana nakhelas, o Isus dikhleas ăk manuș koro dă kana kerdilos. ²Hai leske ucenicea pușle les:

— Rabi,^x kon kerdeas bezeh da biandilos koro kadav manuș, ov sau lesko dad hai leski dei?

³O Isus dineas anglal:

— Nai kă kerdes bezeh nici o manuș kadava, nici leske dada, hai kadea kerdilos te daștil pes te avel sikade andă leste ăl fapte le Devleske. ⁴So si ghes trăbul te keras ăl fapte koleske savo dinea man drom. Avel e reat, kana konik ni daștil te kerel buki. ⁵Kabor sem ande lumea, sem e lumina le lumeaki.

⁶Păce phendeas kadal vorbe, ciungardeas pe phuv hai anda o ciungarimos kerdeas cik hai makhleas ăl iakha le ko-

răške le cikasa. ⁷Pala kodoia phendea leske:

— Gia hai thov tut ando pai kai buciol Siloamo

(savo hakeardeol „dino drom”). Atunci ov ghelos hai thodea pes hai risailos dikhindos.^y ⁸Kadea kă ăl vecini hai kola kai pringiandesas les mai anglal kă manghelas phenenas:

— Nai kadava kai beșelas hai manghelas?

⁹Aver phenenas:

— Ov si.

Aver phenenas:

— Na, dar ameal lesa.

Hai ov phenelas:

— Me sem!

¹⁰Kadea kă phende leske:

— Sar putardiles ke iakha?

¹¹Ov dineas anglal:

— O manuș kai buciol Isus kerdeas cik hai makhleas mîră iakha hai phendea manghe: «Gia ko pai o Siloamo hai thov tut andă leste!» Kadea kă ghelem hai thodem man hai avile mîră iakha.

¹²Hai phende leske:

— Kai si o manuș kodova?

Ov phendeas:

— Ni gianav.

Ăl fariseia pučen le korăs sar sastilos

¹³Îngheardes kăl fariseia koles kai sas mai anglal koro. ¹⁴Hai sas ăk ghes Sabatosko kana o Isus kerdeasas cik hai putardeasas leske iakha. ¹⁵Atunci ăl fa-

rusalimo, kam kă trin kilometrea,^{*19} hai but andal evreea avilesas ke Marta hai ke Maria kaște mîngîin len anda lengo phral. ²⁰Kana e Marta așundeas kă avel o Isus, înklistis angla leste. Dar e Maria beșelas ando kher. ²¹Atunci e Marta phendeas le Isusoske:

— Raia, te afi sanas kate, muro phral ni afi mulosas. ²²Dar i akanak gianav kă orso manghes katar o Del, o Del va dela tut.

²³O Isus phendea lake:

— Keo phral va uștela andal mule.

²⁴E Marta phendea leske:

— Gianav kă va uștela andal mule, ke învierea ando paluno ghes.

²⁵O Isus phendea lake:

— Me sem e învierea hai e viața. Kon pakeal andă mande, kear kana merela, va traila, ²⁶hai sea kai train hai pakean andă mande ni va merena nici ăk data. Pakeas tu e buki kadaia?

²⁷Oi phendea leske:

— Da, Raia, me pakeav kă tu san o thagar dino drom katar o Del, o ciavo le Devlesko, saves ajukearas les te avel ande lumea.

²⁸Hai phenindos kadala ghelis hai dineas mui rigate pe phea le Maria hai phendea lake:

— O Sikaiitori si kate hai del tut mui.

²⁹Sar oi așundeas, uștilis sigo hai teleardeas leste. ³⁰O Isus înkă ni întrisailos ando gav hai sas ando than kai maleda les e Marta. ³¹Atunci ăl evreea kai sas le Mariasa ando kher hai mîngîiinas lan, kana dikhles kă e Maria uștilis sigo

hai înklel avri, gheles pala late, kă pakeaies kă gial ko than le prahomasko te rovel othe. ³²Atunci kana e Maria are-slis kai sas o Isus hai dikhlea les, pelis kă leske pîrne hai phendeas leske:

— Raia, te afi sanas kate, ni afi mulosas muro phral.

³³Atunci kana o Isus dikhlea lan rovindos, hai le evreen kai avilesas lasa rovindos, holeailos ando duho hai izdrasias andă peste. ³⁴Pușleas:

— Kai ciuten les?

Hai on phendes:

— Raia, av hai dikhi!

³⁵O Isus rovelas. ³⁶Atunci ăl evreea phendes:

— Ita kabor iubilas les!

³⁷Dar aver mașkar lende phendes:

— Oare ni daștilas kadava savo putardeas ăl iakha le korăške te kerel ta na merel nici o Lazăro?

³⁸Deci o Isus pale holeailos andă peste, ghelos ko than le prahomasko, savo sas ăk peștera hai ăk bar sas ciutino ko mui. ³⁹O Isus phendeas:

— Den rigate o bar!

E Marta, e phei le muleski, phendea leske:

— Raia, deja khandel, kă si mulo dă ștar ghes.

⁴⁰O Isus phendea lake:

— Ni phendem tuke kă kana pakeasa, va dikhesa e slava le Devleski?

⁴¹Kadea kă dines rigate o bar. Hai o Isus vazdeas ăl iakha opre hai phendeas:

— Dade, nais tuke kă așundeas man.

⁴²Hai me gianav kă întotdeauna așunes

^v8:56 Geneza 12:1-3; 22:13-15 ^w8:59 Levitiko 24:13-16 ^x9:2 Ioan 1:38

^y9:7 2 Thagara 5

*11:18 Ando originalo 15 stadia, save si kam trin kilometri.

hai dinea les drom ande lumea: «Tu hulis», kã phendem: «Sem o Ciavo le Devlesko»? ³⁷ Kana ni kerav ãl bukea mîrã Dadeske, ta na pakean man! ³⁸ Dar kana kerav len, kear kana man ni pakean man, pakean ãl bukea kaște hakearen hai te pringianen kã o Dad si andã mande, hai me ando Dad!

³⁹ Kodolaske pale rodenas te astaren les, dar ov hastralos anda lenghe vast. ⁴⁰ O Isus pale ghelos înkealtar o Iordano, ando than kai boldeasas o Ioan anglal, hai acilos othe. ⁴¹ Hai but manuș aviles leste hai phenenas:

— O Ioan ciaces ni kerdeas nici ãk semno, dar sea so phendeas ov anda kadava si ciace.

⁴² Hai othe but pakeaie andã leste.

O Isus giuvindil le Lazãros

11 Hai ãk manuș sas nasfalo, o Lazãr andai Betania kai beșenas e Maria hai e Marta, laki pheii. ² E Maria sas koia kai makhleas le Raies parfumosa hai khosleas leske pîrne pe balența,¹ hai lako phral o Lazãr sas nasfalo. ³ Kodolaske ãl pheia dines drom ko Isus, phenindos:

— Raia, ita, kova saves iubis les si nasfalo.

⁴ Hai kana o Isus așundeas, phendeas: — O nasfalimos kadava nai anda o merimos hai si andai slava le Devleski, kaște avel sikado prin leste kabor dã baro si o Ciavo le Devlesko.

⁵ O Isus iubilas le Marta, lake phea hai le Lazãros. ⁶ Deci kana așundeas kã ov

si nasfalo, atunci acilos dui ghes ando than kai sas. ⁷ Pala kadaia phendeas le ucenicenghe:

— Haidin te gias pale ande Iudeia!

⁸ ãl ucenicea phende leske:

— Rabi, akanak ãl bare le evreenghe rodenas te mudaren tut barãnța,^m hai pale kames te gias othe?

⁹ O Isus dineas anglal:

— Nai deșudui ciasuri ando ghes? Kana dakoniva phirel o ghes, ni împedekil pes, kã dikhel e lumina kadal lumeaki. ¹⁰ Dar kana dakoniva phirel e reat, împedekil pes, kã nai les lumina.

¹¹ Pala kadal vorbe phendea lenghe:

— O Lazãro, amaro amal, sovel, dar giav te vazdav les andai lindri.

¹² Kadea kã ãl ucenicea phende leske:

— Raia, kana sovel, va kerdeola mișto.

¹³ Dar o Isus dineas дума anda lesko mulimos, dar on gîndinas kã del дума andai odihna le sovimaski. ¹⁴ Atunci o Isus phendea lenghe te hakearen:

— O Lazãro mulos. ¹⁵ Hai bukuriv man anda tumende kã ni semas othe, kaște pakean. Dar haidin te gias leste!

¹⁶ Atunci o Toma kai buciolas Geamãno phendeas kolenghe kai sas lesa ucenicea:

— Haidin te gias i ame kaște meras le Isusosa!

¹⁷ Atunci kana avilos o Isus, așundeas kã o Lazãro si dã ștar ghes ando than le prahomasko. ¹⁸ E Betania sas pașa o Ie-

riseia pușle les i on sar aviles leske iakha. Hai ov phendea lenghe:

— Ciutea manghe cik pãl iakha, thodem man hai dikhav.

¹⁶ Kodolaske aver andal fariseia phenenas:

— O manuș kadava nai katar o Del, kã ni înkearel o Sabato.

Aver phenenas:

— Sar daștil ãk manuș bezehalo te kerel kadea semnea?

Hai pharadiles mașkar lende.

¹⁷ Atunci pale phendes le korãske:

— Tu so phenes anda leste kã putardeas ke iakha?

Ov phendeas:

— Si ãk prooroko.

¹⁸ Dar ãl bare le evreenghe ni pakeias kã ov sas koro hai akanak dikhel, gi kana ni dines mui leske dades hai leske da. ¹⁹ Hai pușle len:

— Si kadava tumaro ciavo, anda savo phenen kã kerdilos koro? Sar da dikhel akanak?

²⁰ Kadea kã lesko dad hai leski dei dineanglal:

— Gianas kã kadava si amaro ciavo hai kã kerdilos koro. ²¹ Dar sar dikhel akanak, ni gianas, hai ni gianas nici kon putardeas leske iakha. Pucen les les, kã ov si dãstul dã baro! Hai ov va dela дума korkoro anda peste.

²² Leski dei hai lesko dad phende kadal vorbe, kã daranas katar ãl bare le evreenghe, kã on deja hotãrșerdesas: kana dakoniva va phenela kã o Isus si

o thagar dino drom katar o Del, te avel dino avri andai sinagoga. ²³ Kodolaske phende leski dei hai lesko dad:

— Si dãstul dã baro, pucen les les!

²⁴ Atunci pale dine mui le manușas kai sas koro hai phende leske:

— Phen o ciacimos angla o Del!*^z Ame gianas kã o manuș kadava si ãk bezehalo.

²⁵ Ov dinea len anglal:

— Me ni gianav kana si ãk bezehalo. Me iekh gianav: kã semas koro hai akanak dikhav.

²⁶ Atunci on pale phende leske:

— So kerdea tuke? Sar putardeas ke iakha?

²⁷ Ov dinea len anglal:

— Doar phendem tumenghe, dar ni așunden man. Soste kamen te mai așunen mai ãk data? Dar ni kamena i tume te kerdeon leske ucenicea?

²⁸ On zbãrșardes pã leste:

— Tu san lesko uceniko, hai ame seam ãl ucenicea le Moiseaske! ²⁹ Ame gianas kã o Del dineas дума le Moiseaske,^a dar anda kadava nici ni gianas katar si.

³⁰ O manuș dinea len anglal:

— Kate si e mirarea, kã tume ni gianen katar si ov hai ov putardeas mîrã iakha! ³¹ Gianas kã o Del ni așunel le bezehalen, dar kana dakoniva cinstil le Devles hai kerel leski voia, kodoles așunel les o Del.

³² Dã kana si e lumea ni așundineailos te putrel dakoniva ãl iakha ãk korãske kerdo koro anda pi dei. ³³ Kana o manuș

***9:24** Ando originalo si: „De slava le Devles!”

^z**9:24** Iosua 7:19 ^a**9:29** Exodo 33:11; Numerea 12:8

^l**11:2** Ioan 12:3 ^m**11:8** Ioan 10:31

kadava ni afi sas katar o Del, ni daștilas te kerel daicii.

³⁴ On dine les anglal:

— Tu san kerdo ku sea ando bezeh hai tu sikaves amen amen?

Hai dine les avri.

O koro pakeal ando Isus

³⁵ O Isus așundeas kă dine les avri, hai kana arakhlea les phendea leske:

— Pakeas ando Ciavo le Manușăsko?

³⁶ Ov dinea anglal:

— Kon si ov, raia, kaște pakeav andă leste?

³⁷ O Isus phendea leske:

— Dikhlean les, si kova savo del duma tusa.

³⁸ Hai ov phendeas:

— Pakeav, Raia.

Hai înkinosailos leske. ³⁹ O Isus phendeas:

— Me avilem ande lumea kadaia te dav e pronunțarea, kă kodola save ni dikhen, te dikhen, hai kola kai dikhen, te aresen koră.

⁴⁰ Hai niște fariseia save sas lesa așundes kadal vorbe hai phende leske:

— Kames te phenes kă i ame seam koră?

⁴¹ O Isus phendeas lenghe:

— Te senas koră, ni senas doșale bezehăstar, dar akanak phenen: «Dikhas», kadea kă acion doșale.

O Isus si o păstori o lacio

10 — ¹ Ciaces, ciaces phenav tumenghe: kova kai ni întril poa

udar ande bar le brakheanghi hai hotel pa aver rig, kodova si cior hai tîlhari.^b

² Dar kon întril poa udar si păstori le brakheango. ³ Kodoleske putrel o portari hai ăl brakhea așunen lesko glaso, hai ov del mui pe brakhean pă anaveste hai gial angla lende avri. ⁴ Kana înkala-deas piren saorăn, gial angla lende, hai ăl brakhea gian pala leste, kă pringianen lesko glaso. ⁵ Dar nici ăk data ni gian pala ăk străiino, hai va nașăna lestar, kă ni pringianen lesko glaso.

⁶ E pilda kadaia phendea lan lenghe o Isus, dar on ni hakeardes so phenelas lenghe.

⁷ Atunci pale phendea lenghe o Isus:

— Ciaces, ciaces phenav tumenghe, me sem o udar le brakheango. ⁸ Sea kai aviles mai anglal mandar si cior hai tîlharea, hai ăl brakhea ni așundes lendar. ⁹ Me sem o udar.^c Kana dakoniva va întrila prin mande, va avela hastrame. Va întrila, va înklela hai va arakhela ciar.

¹⁰ O cior ni avel, numa te ciorel, te cinel hai te nimicil. Me avilem ka len te avel len viața, hai oi te avel pherdi miștimos.

¹¹ Me sem o lacio păstori. O păstori o lacio del pi viața andal brakhea. ¹² Dar kova kai si pokindo, savo nai păstori, hai ăl brakhea nai leske, kana dikhel kă avel o ruv, mukel le brakhean hai nașăl. Hai o ruv astarel hai pharavel le brakhean. ¹³ Kova kai si pokindo nașăl, kă si pokindo hai ni hal les e grija le brakheanghi.

¹⁴ Me sem o lacio păstori hai mîrăn pringianav len hai on pringianen man, ¹⁵ sar pringianel man o Dad, hai me pringia-

nav le Dades, hai dav mîrî viața andal brakhea. ¹⁶ Mai si man aver brakhea save nai anda kadav staulo. I kodolen trăbul te anav len. On va așunena katar muro glaso, hai va avela ăk turma ăk păstoresa. ¹⁷ Anda kodoia iubil man o Dad, kă me dav mîrî viața kaște lav lan palpale. ¹⁸ Konik ni lel mîrî viața, dar me alov te dav mîrî viața. Man si man zuralimos te dav lan, hai man si man zuralimos te lav lan palpale. E porunka kadaia lilem lan katar muro Dad.

¹⁹ Andai kauza kadal vorbenghe pale kerdineailos pharaiimos mașkar ăl evreea,^d ²⁰ hai but anda lende phenenas:

— Si les beng, si dilo. Soste așunen les?^e

²¹ Aver phenenas:

— Ăl vorbe kadala nai ăk manușăske bengalo. Daștil ăk beng te putrel ăl iakha le korănghe?^f

Ăl bare le evreenghe ni pakean ando Isus

²² Pala kodoia ando Ierusalimo sas e sărbătoarea: o Ujimos le Templosko.* Sas o ivend. ²³ O Isus phirelas ande bar le Temploski ande Prispa le Solomonoski. ²⁴ Kadea kă ăl bare le evreenghe kidineailos pă leste hai phenenas leske:

— Gi kana mudares amaro ilo? Phen amenghe te hakearas: tu san o thagar dinodrom katar o Del?

***10:22** Ăl manuș sărbătorinas o ujimos le Templosko, kă ando bărș 164 angla o Kristoso sfințosailos o Templo pala so ăl greci mahrisardesas les.

^d**10:19** Ioan 7:43; 9:16 ^e**10:20** Ioan 8:52; 7:20

^f**10:21** Salmi 146:8; Ioan 9:32-33 ^g**10:26** Ioan 8:47 ^h**10:27** Ioan 10:14

ⁱ**10:29** Ioan 14:28; 17:6 ^j**10:30** Ioan 17:11 ^k**10:34** Salmi 82:6

²⁵ O Isus dinea len anglal:

— Phendem tumenghe hai ni pakean man. Ăl bukea kai kerav len me ando anav mîră Dadesko, kadala phenen o ciacimos anda mande. ²⁶ Dar tume ni pakean, anda kodoia kă ni sen anda mîră brakhea.^g ²⁷ Mîră brakhea așunen katar muro glaso, hai me pringianav len hai on aven pala mande.^h ²⁸ Hai me dav len e viața veșniko. Hai nici ăk data ni va hasaona, hai konik ni va țîrdela len anda muro vast. ²⁹ Muro Dad, savo dinea len manghe, si mai baro dă sea, hai koniva ni daștil te țîrdel len anda o vast le Dadesko.ⁱ ³⁰ Me hai o Dad seam iekh.^j

³¹ Atunci ăl bare le evreenghe pale liles bar kaște mudaren les. ³² O Isus dinea len anglal:

— But bukea lacea sikadem tumenghe katar o Dad. Anda savi andal bukea kadala mudaren man barănța?

³³ On phende leske:

— Na andak buki lacii mudaras tut barănța, hai andak hula, kă tu savo san manuș, kerdos Del.

³⁴ O Isus dinea len anglal:

— Nai ramome andă tumaro lil le krikasako: «Me phendem: Sen devla?»^k ³⁵ Kana othe phendea lenghe «devla», kolenghe kai dinea lenghe duma o kuvînto le Devlesko — hai e Skriptura ni daștil te avel kerdi khanceski — ³⁶ tume phenen anda kova saves o Dad sfințosardea les

^b**10:1** Ezekiel 34:1; Ieremia 23:1-3 ^c**10:9** Ioan 14:6; Efeseni 2:18